

μαρρησία

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ • ΕΤΟΣ Η' • ΤΕΥΧΟΣ 30^ο • ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

Περιοδικόν
ΠΑΡΗΓΙΑ

Τριμηνιαία Ἐκδοσις
Οἰκοδομῆς καὶ Ἐνημερώσεως

Ἀπρίλιος-Ἰούνιος
ΕΤΟΣ Η' - ΤΕΥΧΟΣ 30^ο

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ. Παντελεήμων

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Ἰερά Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τηλ. 25310 22642
Fax: 25310 23439

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Πρωτ. Σταῦρος Κολιούσης
Γεωργ. Ἰάκωβος Μαλακούδης
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

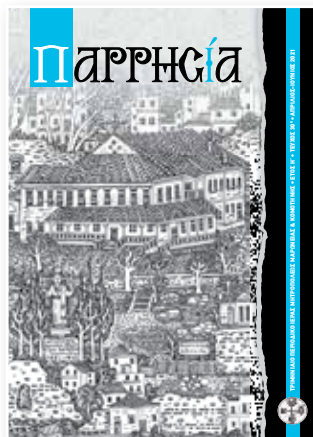
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Σπυρίδων Κιοσσές

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
Γιάννης Μενεσιδης

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ
ΑΡΘΡΑ-ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Περιοδικόν Παρηγία
Ἰερά Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τ.Θ. 306. Τ.Κ. 69100 Κομοτηνή

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Τυπογραφείον «Επικοινωνία Α.Ε.»
Ἐναντι Πανεπιστημιούπολεως
69150 Κομοτηνή
Τηλ. 25310 31332
E-mail: epikoinonia.ae@gmail.com

Περιεχόμενα

01.

Ἅγιο Πάσχα 2021

τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαρωνείας
καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονος

03.

«Πεντηκοστὴν ἑορτάζομεν καὶ Πνεύματος ἐπιδημίαν...»

τοῦ Ἀρχιμανδρίτου π. Ἀντωνίου Παπαθανασίου,
Ἐφημερίου Ἀσκητῶν Ροδόπης

05.

Δάξαρς ὁ φίλος τοῦ Χριστοῦ

τοῦ Εὐάγγελου Τσουκάρα, Θεολόγου-Φιλολόγου

08.

«Ἡ μνήμη τῆς "Κλειοῦς" στὴ θράκη τοῦ 1920 – Πολιτικοστρατιωτικὰ συμβάντα καὶ ἀποκατάσταση τῶν προσφύγων»

τοῦ Ἰωάννη Μ. Μπακιρτζή, Ἀναπληρωτῆ Καθηγητῆ
τοῦ Τμήματος Ἱστορίας & Ἐθνολογίας τοῦ Δ.Π.Θ.

15.

Πῶς ἔγινε ξαφνικὰ δούλη ἡ Κωνσταντίνου Πόλις τῆς Μαρίας Τζιάτζη, Καθηγήτριας Βυζαντινῆς Φιλολογίας καὶ Προέδρου τοῦ Τμήματος Ἑλληνικῆς Φιλολογίας τοῦ Δ.Π.Θ.

20.

«Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις»

Ἐπιμέλεια: Γεροδιακόνου Ἰακώβου Μαλακούδη

«Τὸν Σταυρόν σου
προσκυνῶ Χριστέ ὁ Θεός,
καὶ τὴν ταφὴν σου δοξάζω
ἀθάνατε, καὶ τὴν ἀνάστασίν
σου ἐορτάζων κραυγάζω σοι,
Ἀνέστη ὁ Κύριος»

Ἱ. Αγ. Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς

Μὲ τὸν θάνατο καὶ τὴν ταφὴν τοῦ Κυρίου μας προσφέρεται ἡ ἀληθινὴ καὶ αἰώνια ζωὴ. «Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ μοναδικὴ νίκη ποὺ κάνει ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα νὰ χαίρεται, ἀπὸ τὸν πρωτόπλαστο ὡς τὸν τελευταῖο ἄνθρωπο ποὺ ζεῖ στὴν γῆ» (Ἁγ. Νικόλαος Ἀχρίδος).

Γι' αὐτὸ σήμερα «θανάτου ἐορτάζομεν νέκρωσιν, ἄδου τὴν καθαίρεσιν». Χάθηκε ὁ θάνατος! Σήμερα εἶναι «ἡ ἀπαρχὴ ἄλλης βιοτῆς, τῆς αἰωνίου». Αὐτὸ εἶναι ἓνα μυστήριον, ἓνα πέρασμα καὶ ὅπως λέγει ὁ π. Ἀλέξανδρος Σμέμαν: «εἶναι ἡ μεταμόρφωσις τοῦ παλαιοῦ σὲ καινούργιον».

ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ 2021

«Μέχρι τὴν Ἀνάστασίν Του ὁ Κύριος δίδασκε γιὰ τὴν αἰώνια ζωὴ, ἀλλὰ μὲ τὴν Ἀνάστασίν Του ἔδειξε ὅτι ὁ ἴδιος εἶναι ἡ ὄντως αἰώνια ζωὴ...».

Χωρὶς τὴν ἀνάστασις δὲν ὑπάρχει οὔτε στὸν οὐρανὸν, οὔτε κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸν τίποτα πὶν παράλογο ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτό, οὔτε μεγαλύτερη ἀπελπίσις ἀπὸ τὴν ζωὴ αὐτή, δίχως ἀθανασία. Σ' ὅλους τοὺς κόσμους δὲν ὑπάρχει περισσότερο δυστυχισμένη ὑπαρξὴ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ποὺ δὲν πιστεύει στὴν ἀνάστασις τῶν νεκρῶν.

Γι' αὐτό, γιὰ τὴν ἀνθρώπινον ὑπαρξιν, ὁ Ἀναστημένος Κύριος εἶναι τὰ «πάντα ἐν πᾶσιν» σ' ὅλους τοὺς κόσμους : ὅτι τὸ Ὁραῖον, τὸ Καλόν, τὸ Ἀληθινόν, τὸ Προσφιλέν, τὸ Χαρμόσυνον, τὸ Θεῖον, τὸ Σοφόν, τὸ Αἰώνιον.

Αὐτὸς εἶναι ὅλη ἡ Ἀγάπη μας, ὅλη ἡ Ἀλήθεια μας, ὅλη ἡ Χαρά μας, ὅλο τὸ Ἀγαθόν μας, ὅλη ἡ Ζωὴ μας, ἡ Αἰώνια Ζωὴ σὲ ὅλες τὶς αἰωνιότητες καὶ ἀπεραντοσύνης», μᾶς λέγει πολὺ χαρακτηριστικὰ ὁ Ἅγιος Ἰουστίνος Πόποβιτς.

Ἡ Ἀνάσταση εἶναι τὸ πρωταρχικὸ καὶ οὐσιαστικὸ γεγονός τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τῆς πίστεώς μας καὶ ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος: «Πῶς μπορεῖ κανεὶς, ὅταν σ' αὐτὴ τῇ ζωῇ δὲν ξέρει τίποτα γιὰ τὴν Ἀνάσταση, νὰ περιμένει νὰ τὴν ἀνακαλύψει καὶ νὰ τὴν ἀπολαύσει μετὰ τὸν θάνατό του;»

Διὰ τοῦτο ἡ ἐμπειρία τῆς Ἀνάστασης καὶ τῆς αἰωνίας ζωῆς ξεκινáει ἀπὸ τὰ παρόντα καὶ εἴμαστε ἅπαντες, ζῶντες καὶ κεκοιμημένοι, σὲ Κοινωνία μετὰ τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου.

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας εἶναι ἡ ἀπάντηση σ' ὅλους τοὺς πειρασμούς, τὶς θλίψεις καὶ τὶς δοκιμασίες τοῦ παρόντος κόσμου. Εἶναι ἡ ἐλπίδα, ἡ δύναμη καὶ ἡ μοναδικὴ διέξοδος στὶς δυσκολί-

ες καὶ τὰ ποικίλα ἀδιέξοδά μας. Μὲ πίστη στὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ὅλα τὰ σκοτάδια θὰ ἐξαφανιστοῦν, διότι «νῦν πάντα πεπλήρωται φωτός». Ἡ ζωὴ μας θὰ μεταμορφωθεῖ σὲ ἕνα αἰώνιο Πάσχα, θὰ ἀνθίσει καὶ πάλι τὸ χαμόγελο, ἡ χαρὰ καὶ ἡ ὁμορφιὰ στὴν ζωὴ μας. Θὰ γίνῃ ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ἡ κοινὴ μας Ἀνάσταση!

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ !

Διάπυρος πρὸς τὸν Ἀναστάντα
Κύριον εὐχέτης

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

«Πεντηκοστὴν ἑορτάζομεν καὶ Πνεύματος ἐπιδημίαν...»¹

Ἀρχιμανδρίτης π. Ἀντώνιος Παπαθανασίου
Ἐφημέριος Ἀσκητῶν Ροδόπης

Τὴν μεθέορτον πιστοί, καὶ τελευταίαν ἑορτὴν, ἑορτάσωμεν φαιδρῶς· αὕτη ἐστὶ Πεντηκοστή, ἐπαγγελίας συμπλήρωσις, καὶ προθεσμίας· ἐν ταύτῃ γὰρ τὸ πῦρ, τοῦ Παρακλήτου εὐθύς, κατέβη ἐπὶ γῆς, ὥσπερ ἐν εἴδει γλωσσῶν, καὶ Μαθητὰς ἐφώτισε, καὶ τούτους οὐρανομύστας ἀνέδειξε. Τὸ φῶς ἐπέστη, τοῦ Παρακλήτου, καὶ τὸν κόσμον, ἐφώτισε.²

Ἡ Ἐκκλησία μας, δέκα ἡμέρες μετὰ τὴν θεία Ἀνάληψη πανηγυρίζει λαμπρῶς τὴν ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ σημαντικό σταθμὸ στὴν ζωὴ καὶ πορεία τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ καὶ στὴν ὁλοκλήρωση τοῦ σχεδίου τῆς θείας οἰκονομίας γιὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου γένους. Κατ' αὐτὴν φανερῶνεται τὸ τρίτο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ὁ ἀναμενόμενος Παράκλητος.

Μὲ πολὺ γλαφυρὸ καὶ παραστατικὸ τρόπο μᾶς περιγράφει τὸ γεγονὸς τῆς ἀποστολῆς τοῦ Παρακλήτου ὁ Ἅγιος Λουκᾶς, ὁ Εὐαγγελιστὴς στὸ Βιβλίον τῶν Πράξεων, ἀπ' ὅπου εἶναι παρμένο τὸ Ἀποστολικὸ Ἀνάγνωσμα τῆς Ἑορτῆς τῆς

Πεντηκοστῆς. Οἱ ἀπόστολοι κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Ἑβραϊκῆς ἑορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὸ ὑπερῶο, ἐκεῖ ὅπου συνέφαγαν μὲ τὸν Διδάσκαλό τους διὰ τελευταίαν φορά, προσκαρτεροῦντες, ὅπως Ἐκεῖνος τοὺς εἶχε ὑποσχεθεῖ, ὅταν ἀκόμη ἦταν μαζί τους, τὴν ἔλευση τοῦ Παρακλήτου. Ξαφνικὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ μία βοή, σὰν νὰ φυσοῦσε δυνατὸς ἄνεμος, συντάραξε τὸν τόπο ὅπου ἦσαν καθήμενοι, καὶ γλώσσες πυρίνων φλογῶν διαμοιράσθηκαν στὸν καθένα ἀπόστολο, πλημμυρίζοντάς τον ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ὥστε ὁ καθένας νὰ κηρύττει σὲ ἄλλες γλώσσες.

Ἡ κάθοδος αὐτὴ τοῦ Παρακλήτου, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁμοούσιος κατὰ τὴν φύσιν, ἀλλὰ διαφορετικὸς στὴν ὑπόστασις, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα δύο Πρόσωπα, ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς τῆς Ἁγίας Τριάδος, σηματοδοτεῖ τὴν γενέθλιον ἡμέρα τῆς Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Μὲ τὴν ἐπιφοίτηση, ὅμως, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, οἱ ἀπόστολοι, ἀπὸ ἀπλοὶ ἀλιεῖς τῆς λίμνης τῆς Τιβεριάδος, μετεμορφώθηκαν ὁλοκληρωτικὰ σὲ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου καὶ διεσκορπίσθησαν ἕως τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης,

¹ Στιχηρὸ Ἑσπερινοῦ τῆς Πεντηκοστῆς.

² Κάθισμα Ὁρθρου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

ἀκολουθώντας τὴν ἐντολὴ ποὺ τοὺς ἔδωσε ὁ Κύριος κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεώς Του, γιὰ νὰ διαδώσουν σὲ ὅλο τὸν κόσμο τὶς ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ βαπτίζουν στὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Τώρα πιά οἱ μαθηταὶ δὲν ἀποτελοῦν μία ἀπλὴ συνάθροιση πιστῶν ποὺ πιστεύουν στὰ Λόγια τοῦ Κυρίου, γίνονται κατὰ χάρη ἓνα Σῶμα, μέλη τῆς Ἐκκλησίας μὲ Κεφαλὴ τὸν Χριστὸ καὶ καθίστανται κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου ἀνὰ τὸν κόσμο.

Αὐτὴν τὴν χάρη ποὺ πήραν οἱ ἀπόστολοι, τὴν χάρη δηλαδὴ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς χορηγεῖται σὲ ὅλους μας ἀνεξαιρέτως. Μὲ τὸ ἱερὸ Μυστήριό τοῦ Βαπτίσματος καὶ τοῦ Χρίσματος παίρνουμε τὶς δωρεές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀλλὰ πρέπει νὰ καλλιεργοῦμε τὰ χαρίσματα ποὺ δίδονται στὸν καθένα μας, αὐτὰ τὰ τάλαντα ποὺ μᾶς χαρίζει ὁ Θεὸς μέσα στὸν χώρο τῆς Ἐκκλησίας, ὅχι γιὰ τὴν ἱκανοποίηση τοῦ ἐγωῖσμοῦ μας, ἀλλὰ γιὰ

τὸ καλὸ τῶν ἀδελφῶν μας ἐν Χριστῷ. Νὰ γίνουμε καὶ ἐμεῖς πνευματοφόροι ἀπόστολοι ποὺ θὰ συνεχίζουμε τὸ ἔργο ἐκείνων πρὸς διάδοσιν τῶν ἀληθειῶν τοῦ Εὐαγγελίου σ' ἐκείνους ποὺ ἀγνοοῦν αὐτὰ ποὺ μᾶς παρέδωσε ὁ Κύριος. Ὅμως αὐτὸ μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ, ὅταν εἴμαστε μέσα στὴν Κιβωτὸ τῆς Σωτηρίας, τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπου ὑπάρχει ὁ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Πανάγιον ποὺ μὲ τὴν χάρη τοῦ μᾶς χορηγεῖ ἀενάως τὶς θεῖες δωρεές, συγκροτεῖ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε ὁμοθυμαδόν, ὅπως ξεκίνησαν οἱ ἀπόστολοι, ὡς ἓνα Σῶμα νὰ πορευόμαστε στὴν κατὰ χάρη κοινωνία μας μὲ τὸν ἐν Τριάδι Θεό.

Ἄς εἶναι λοιπὸν ὁ ὑπόλοιπος χρόνος τῆς ἐπίγειας ζωῆς μας πνευματοφόρος, φωτοφόρος καὶ Χριστοφόρος, πλήρης χάριτος καὶ εὐλογίας, ὥστε νὰ τὸν ἐξαγοράζουμε κατὰ τὸν καλύτερο καὶ ὠφέλιμο τρόπο, ὅπως μᾶς προτρέπει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὥστε νὰ βιώνουμε τὴν δική μας Πεντηκοστή.

Λάζαρος ὁ φίλος τοῦ Χριστοῦ

Εὐάγγελος Τσουκάρας
Θεολόγος-Φιλολόγος

Ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή ὁλοκληρώνεται καὶ καταλήγει σὲ δύο λαμπρὲς ἐόρτιες ἡμέρες. Εἶναι τὸ Σάββατο τοῦ Λαζάρου, κατὰ τὸ ὁποῖο μνημονεύουμε τὴν ἔγερση τοῦ ἐπιστήθιου φίλου τοῦ Χριστοῦ Λαζάρου καὶ ἡ Κυριακὴ τῶν Βαΐων, ποὺ ἐορτάζουμε τὴ θριαμβευτικὴ εἴσοδο τοῦ Χριστοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα ἑξὶ ἡμέρες πρὶν προδοθεῖ καὶ ὑποστῇ τὸν σταυρικὸ θάνατο. Κατὰ τὶς δύο αὐτὲς λαμπρὲς ἡμέρες ἡ Ἐκκλησία μᾶς ἀποκαλύπτει τὸ αὐθεντικὸ νόημα τῆς ἐθελοϋσίας θυσίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ λυτρωτικοῦ Του θανάτου, πρὶν εἰσελθούμε στὴ θλίψη καὶ τὸ σκοτάδι τοῦ πάθους, πρὶν ξαναγίνουμε μάρτυρες τῆς ὁδύνης τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς βρισκόταν μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ὅταν πέθανε ὁ Λάζαρος καὶ τέσσερις ἡμέρες ἀργότερα ἔφτασε στὴ Βηθανία ὅπου συνάντησε τὶς ἀδελφές τοῦ Λαζάρου, Μάρθα καὶ Μαρία. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἐξιστορεῖ μὲ λεπτομέρειες αὐτὴ τὴ συνάντηση. Εἶναι ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρον τὸ ὅτι περιγράφει τὸν θάνατο ἐνὸς ἀνθρώπου ὡς κατάσταση ὕπνου, ἐνῶ τὴν ἀνάστασις ὡς ἔγερση ἐκ τοῦ ὕπνου. Ἡ ἀναφορὰ τῆς Καινῆ Διαθήκης στὸν θάνατο τοῦ ἀνθρώπου ὡς ὕπνου δὲν σημαίνει ὅτι ἔχουμε κάποιον ὑποθετικὸ θάνατο. Στὴν περίπτωσι τοῦ Λαζάρου, ὁ ἱερὸς συγγραφέας ὁμιλεῖ μὲ πολὺ ρεαλισμὸ καὶ τονίζει ὅτι ὁ νεκρὸς

εἶναι ἤδη «τετράημερος » στὸν τάφο του καὶ μάλιστα ὅτι ἔχει προχωρήσει ἡ ἀποσύνθεσις καὶ ὄζει. Τὰ γεγονότα στὴ συνέχεια πραγματοποιοῦνται μπροστὰ στὰ μάτια πλήθους ἀνθρώπων, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσπιστοι καὶ κατέχονται ἀπὸ κριτικὴ διάθεσις. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου δὲν εἶναι φανταστικὴ, ἀλλὰ πραγματικὴ. Ὁ Λάζαρος ἐγείρεται καὶ βαδίζει πρὸς τοὺς οἰκείους, τρώει καὶ πίνει, συναναστρέφεται ἐντελῶς φυσιολογικὰ μὲ τοὺς ἄλλους καὶ δείχνει σὰν νὰ μὴν ἔχει συμβεῖ σὲ αὐτὸν τὸ τραγικὸ γεγονὸς τοῦ θανάτου.

Τὸ θέμα τῆς εἰκονογραφικῆς ἀπόδοσις τοῦ ἁγίου Λαζάρου τοῦ τετραήμερου καὶ φίλου τοῦ Χριστοῦ καὶ ἰδιαίτερα ἡ ἱστορῆσις τῆς Ἀναστάσεώς του δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἔχει ἄλλη πηγὴ ἔμπνευσις ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰωάννη 11, 1-44.

Ὁ Φῶτης Κόντογλου στὸ βιβλίον του *Ἑκφρασις τῆς ὀρθοδόξου εἰκονογραφίας*, περιγράφει τὸ θέμα πιὸ ἀναλυτικὰ: «Βραχόβουνα ἀπὸ τὰ δύο μέρη καὶ εἰς τὸ ἐν μέρος τὸ δεξιόν, ὁ Χριστὸς μὲ τοὺς δώδεκα μαθητάς Του, ἔχοντας τὸ δεξιὸν χερί τεντωμένον καὶ εὐλογώντας μὲ μίαν κίνησιν προστακτικὴν. Καὶ εἰς τὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ κεῖτονται γονατισμέναι οἱ ἀδελφές τοῦ Λαζάρου, ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία, κατασπαζόμεναι εἰς τὰ ἄκρα τὰ πόδια Του μὲ θρῆνον πολύν. Εἰς δὲ

τὸ ἀντικρυνὸν μέρος, τάφος λαξευμένος εἰς τὸν βράχον καὶ μέσα εἰς αὐτὸν ὁ Λάζαρος τυλιγμένος μὲ λωρίδας, μὲ κειρίας, ὅπως εἶναι γραμμένον εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, στέκεται εἰς τὸ ἄνοιγμα τοῦ τάφου, χλωμὸς καὶ μὲ ὄψιν βασανισμένην, νέος εἰς τὴν ἡλικίαν, μὲ μαῦρο γένειον. Καὶ ἓνας ἄνθρωπος σπκώνει τὴν πλάκα τοῦ τάφου καὶ τὴν παραμερίζει, καὶ ἕτερος ξετυλίγει τὸν νεκρὸν ἀπὸ τὰ σάβανα. Ἀνάμεσα εἰς τὰ βουνά, ὀπίσω ἀπὸ μίαν

ράχην, φαίνεται τὸ κάστρον τῆς Βηθανίας καὶ πλῆθος Ἑβραίων ὅπου ἐβγαίνουν ἀπὸ τὴν καστρόπορταν βλέποντες καὶ θαυμάζοντες, καὶ κάποιοι ἀπὸ αὐτοὺς φράζοντες μὲ τὸ ρούχον των τὲς μύτες των διὰ τὴν μυρουδιὰν τοῦ νεκροῦ, ὅπου ἦτο τετραήμερος. Ὁ Χριστὸς στέκεται μὲ ἀπλὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς θεϊκῆς ἐξουσίας. Τὸ βλέμμα Του, ἀτάραχον καὶ ἀστραφτερόν, ἐβγαίνει μὲ δύναμιν. Τὸ δεξιὸν χερί Του ὥσάν νὰ δίδει προσταγὴν εἰς τὸν θάνα-

τον, ἐνῶ τὸ ἀριστερόν κρατεῖ σφικτὰ εἰλητάριον. Ὡστόσο τὸ σχῆμα τοῦ Κυρίου εἶναι σεμνόν, ἡ δὲ ὄψις Του τεθλιμμένη, διότι κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον, "ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν". Οἱ βράχοι εἶναι βαρεῖς καὶ μαυριδεροί, διὰ τὸ βαρὺ καὶ πένθιμον τῆς ὑποθέσεως. Καὶ τὸ φαράγγι στενὸν καὶ ἀπότομον, διὰ τὸ μεταδίδει εἰς τὸν θεώμενον τὴν εἰκόνα, τὸν φόβον ὅπου ἔνοιωσαν οἱ πέτρες κρουσμένες ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, ὅπου ἐκραύγασε: "Λάζαρε, δεῦρο ἔξω".

Αὕτη λοιπὸν ἡ τόσο ἀναλυτικὴ ἀνάγνωσις τῆς εἰκόνας ἀπὸ τὸν Κόντογλου μᾶς δίνει τὴ δυνατότητα νὰ ἐννοήσουμε τὰ μηνύματα ποὺ θέλει ὁ εἰκονογράφος νὰ καταγράψει εἰκαστικά στὸ θαῦμα τῆς ἐγέρσεως τοῦ Λαζάρου. Ἡ στάσις τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ δυναμικὴ κίνησή του δείχνει ἀκριβῶς τὴ θεότητά του, ἡ ὁποία διὰ τοῦ λόγου δίδει ζωὴ, ὡς ὁ μόνος ζωοδότης. Ἡ στάσις τοῦ Λαζάρου ποὺ ὄντας ἀκόμη στὰ νεκρικὰ σάβανα σκύβει εὐλαβικὰ τὴν κεφαλὴν του, εἰς ἔνδειξη ὑπακοῆς στὸν ζεῖδωρο λόγο: «Λάζαρε, δεῦρο ἔξω», φανερώνει δὲ τὴν ἀποδοχὴ ὅτι ὁ Χριστὸς ἐλέγχει τὰ παρόντα καὶ τὰ ἔσχατα. Ἔτσι ἐξηγεῖται ἡ Παντοκρατορικὴ στάσις τοῦ Χριστοῦ στὴν εἰκόνα καὶ ἡ δυναμικὴ κίνησις τοῦ χεριοῦ ποὺ εὐλογεῖ καὶ χαρίζει ζωὴ.

Τὰ γεγονότα τῶν ἀναστάσεων ποὺ ἔκανε ὁ Κύριος (ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας εἰς Ναῖν καὶ ἡ ἀνάστασις τῆς κόρης τοῦ Ἰαεῖρου) ἦταν σύμβολα καὶ προάγγελοι καὶ τῆς δικῆς Του ἀναστάσεως. Τὰ γεγονότα αὐτὰ ἐπηρέασαν καὶ τὸν χρόνον, ὁ ὁποῖος παίρνει τὴν ἐσχατολογικὴν του διάστασις καὶ ἡ πίστις συνδέεται μὲ τὴν αἰωνιότητα. Γιὰ αὐτὸ ὁ Κύριος διακήρυξε ὅτι ὅποιος πιστεύει σὲ μένα, ζεῖ ἀπὸ τώρα τὴ μελλοντικὴ ἀνάστασις τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Ἡ δὲ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου,

εἶναι σύμβολο καὶ προμήνυμα τῆς κοινῆς ἀνάστασις ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

Κορυφαῖα γεγονότα τῆς πίστεώς μας, ὅπως τὰ Πάθη καὶ ἡ Ἀνάστασις, δομοῦν καὶ σὲ μεγάλο βαθμὸ καθορίζουν πολλὰ ποιητικὰ ἔργα. Ἀνάμεσα στοὺς ποιητὲς ποὺ ἐμπνεύστηκαν ἀπὸ τὴ Μεγάλῃ Ἑβδομάδᾳ διακρίνουμε τὸν ἐθνικὸν μας ποιητὴ Διονύσιον Σολωμὸν ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ποιητὲς τῆς γενιᾶς τοῦ '30, τῆς προπολεμικῆς καὶ τῆς μεταπολεμικῆς γενιᾶς, ὅπως ὁ Κώστας Βάρναλης, ὁ Ἄγγελος Σικελιανός, ὁ Γιάννης Ρίτσος, ὁ Νικηφόρος Βρεττάκος.

Τὸ Πάσχα εἶναι ἡ Ἄνοιξις, ἡ ἀνάστασις τῆς καινούργιας ζωῆς σὲ ὅλη τὴ θεϊκὴ Δημιουργία. Εἶναι μεγάλη γιορτὴ καὶ λαμπρὸ πανηγύρι. Αὐτὴν τὴν ἀνοιξιὰτικὴν διάστασις τοῦ Πάσχα μᾶς ἀναγγέλλει ἕνα ὑπέροχο τροπάριον ἀπὸ τὴν ὑμνολογίαν τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ: *Σήμερον ἔαρ μυρίζει καὶ καινὴ κτίσις χορεύει [...]*. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀνοιξιὰτικὴν-ἀναστάσιμην διάστασις ἐμπνέεται πιθανότατα ὁ Σεφέρης, λέγοντας ὅτι: «Ἡ ὑψηλότερη μορφή τῆς ἄνοιξης ποὺ ξέρω: μία ἑλληνικὴ Μεγάλῃ Ἑβδομάδα» γιὰ νὰ συμπληρώσει τὸν Ἑλύτην ποὺ ἔγραψε: «Τὴν ἄνοιξις δὲν τὴν βρῆκα τόσο στοὺς ἀγροὺς ἢ ἔστω σ' ἕναν Μποτιτσέλλι ὅσο σὲ μία Βαῖοφόρο κόκκινη».

Τὴν ἄνοιξις λοιπὸν τῆς Ἀνάστασις, τὴν ἄνοιξις τῶν ποιητῶν ἀξίζει νὰ τὴ λογαριάζουμε, γιὰτὶ Ἐκεῖνος μᾶς τὴν ἄφησε ὡς ἀφορμὴ γιὰ νὰ Τὸν θυμόμαστε! Ὁλοκληρώνοντας, μέσα ἀπὸ τὶς ἐπιλεγμένες ποιητικὲς ἀναφορὰς στὸ Θεῖο Δράμα, καταλήγουμε στὴν ἐπιβεβαίωσις τῆς ἐπιρροῆς του στὴν ψυχὴ καὶ τὸ ἔργο τῶν ποιητῶν, ἀλλὰ καὶ στὴν ἀναμφισβήτητη ἀνάγκη τους νὰ καταστήσουν τὸ μήνυμα τῶν Παθῶν, καὶ τῆς Ἀνάστασις ποὺ ἀκολουθεῖ, διαχρονικὸ, ἀκατάλυτο καὶ ἄμεσα συνυφασμένον μὲ τὴν ὑπαρξὴ μας.

«Ἡ μνήμη τῆς "Κλειοῦς" στὴ Θράκη τοῦ 1920 – Πολιτικοστρατιωτικὰ συμβάντα καὶ ἀποκατάσταση τῶν προσφύγων»

Ἰωάννης Μ. Μπακιρτζῆς
Ἀναπληρωτὴς Καθηγητὴς
τοῦ Τμήματος Ἱστορίας & Ἐθνολογίας τοῦ Δ.Π.Θ.

Καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῶν ιστορικῶν χρόνων, ἡ Θράκη στὸ σύνολό της ἀποτελέσσε πεδίο ἔντονων διεκδικήσεων, διεργασιῶν, συγκρούσεων, ἐποικισμῶν καὶ δημογραφικῶν μεταβολῶν. Κατ' ἀκολουθίαν αὐτῆς τῆς διαπίστωσης, ὑπογραμμίζουμε τὴν ἔλξη ποὺ ἄσκησε εἰδικῶς τὸ νοτιοδυτικὸ τμήμα τῆς εὐρύτερης περιοχῆς, τὸ ἐκτεινόμενο μεταξὺ Νέστου καὶ Ἐβρου, μετὰ τὸ τέλος τοῦ Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, τὸν Νοέμβριο τοῦ 1918, τμήμα γιὰ τὸ ὁποῖο ἐκδήλωσαν ἐνδιαφέρον τόσο οἱ ἡττημένοι τοῦ Α΄ Παγκοσμίου πολέμου Ὀθωμανοὶ καὶ Βούλγαροι, μὲ πολὺ μικρότερες φυσικὰ δυνατότητες ὑποστήριξης τῶν διεκδικήσεών τους, ὅσο καὶ οἱ Ἕλληνες, λόγῳ τῆς πληθυσμιακῆς σύνθεσης τῆς ἐπαρχίας καὶ τῆς συμμετοχῆς τους στὴν πλευρὰ τῶν νικητῶν, ἀκόμη καὶ οἱ Γάλλοι ποὺ ἐπεδίωξαν τὸ καθεστῶς τοῦ προτεκτοράτου μέσω Ἐντολῆς (Mandate). Ἀναφορικὰ μὲ τὴν προαναφερθεῖσα πληθυσμιακὴ σύνθεση τῆς ἐν λόγω γεωγραφικῆς ἐνότητας, ἐπισημαίνεται ὅτι στὸ Βιλαέτι τῆς Ἀδριανούπολης, τῆς μεγάλης ὀθωμανικῆς ἐπαρχιακῆς θρακικῆς διοίκησης, στὸ ἀνατολικό του τμήμα, ἦταν εὐδιάκριτο, ὅτι οἱ Ἕλληνορθόδοξοι ἀποτελοῦσαν, μὲ διαφορὰ, τὴν ἐπικρατέστε-

ρη ὁμάδα. Μέχρι τὸ 1913 ὑπῆρχαν περισσότεροι Ἕλληνες στὴν ἀνατολικὴ Θράκη ἀπὸ ὅσοι στὴν Ἀττική, καὶ περισσότεροι στὴν Κωνσταντινούπολη ἀπὸ ὅσοι στὴν Ἀθήνα. Οἱ κύριες κοινότητές τους ἐντοπίζονταν κυρίως στὰ σαντζάκια τῆς Καλλιπόλης καὶ τῆς Τσατάλτζας, ποὺ βρίσκονταν πολὺ κοντὰ στὴν ὀθωμανικὴ πρωτεύουσα, ἀντιθέτως, δυτικὰ τοῦ Ἐβρου ἦσαν μειονότητες, κατὰ μῆκος τῶν ἀκτῶν τοῦ Αἰγαίου, στὴν κοιλάδα τοῦ Ἐβρου, ἢ σὲ πόλεις ὅπως ἡ Ξάνθη, ἡ Κομοτηνὴ καὶ τὸ Ντεντέαγατς, δηλαδὴ ἡ Ἀλεξανδρούπολη, καὶ στὴν ὑπαιθρο γύρω ἀπὸ αὐτές.

Στὴν ἐξέλιξη τῶν γεγονότων ἀμέσως μετὰ τὴ λήξη τοῦ Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, ἡ δυτικὴ Θράκη τίθεται ὑπὸ Διασυμμαχικὴ Κατοχὴ καὶ τὸ καθεστῶς αὐτὸ συνιστᾷ ἐνδιάμεσο status, μέχρι τὴν ὀριστικὴν ἐπιδίκασή της. Οἱ ἐκκενωθεῖσες ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους περιοχές, ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν «Διασυμμαχικὴ Θράκη – Thrace interalliée», θὰ διοικοῦνταν ἀπὸ τὴ Γαλλία, ἐξ ὀνόματος τῶν Δυνάμεων τῆς Ἀντάντ, καὶ ὁ γενικὸς Διοικητὴς τῶν Συμμαχικῶν Στρατευμάτων τῆς Ἀνατολῆς, Franchet d'Esperey, ἐπιφορτίστηκε νὰ κοινοποιήσει τὴν ἀπόφαση τοῦ Ἀνωτάτου Συμμαχικοῦ Συμβουλίου

Στιγμιότυπο ἀπὸ Συνεδρίαση τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δυτικῆς Θράκης σὲ αἴθουσα τοῦ σημερινοῦ Στρατιωτικοῦ Μουσείου. Προέλευση: Συλλογὴ φωτογραφιῶν Τριαντάφυλλου Παπαδάκη – Χρήστου Χατζηπέμου.

στὴν κυβέρνησις τῆς Σόφιας, ὡς καὶ νὰ διασφαλίσῃ τὴν ἐκτέλεσίν της.

Ἡ περίοδος κατοχῆς τῆς «Διασυμμαχικῆς Θράκης», ὑπὸ γαλλικὴ ἐντολή, θὰ διαρκοῦσε περίπου ἑπτὰ μῆνες, ἀπὸ τὶς 10 Ὀκτωβρίου 1919, μέχρι τὶς 28 Μαΐου 1920, ἡμεροχρονολογία κατὰ τὴν ὁποία τὰ ἐν λόγω ἐδάφη θὰ ἀποδίδονταν στὴν Ἑλλάδα. Σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ ἐπικεφαλῆς τῆς Στρατιᾶς τῆς Ἀνατολῆς, ὁ Διοικητὴς τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων στὴ Βουλγαρία ἀνακοίνωσε στὸν Πρόεδρο τῆς Βουλγαρικῆς κυβέρνησις τὶς ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου γιὰ τὴ δυτικὴ Θράκη, στὶς 8 Ὀκτωβρίου 1919. Ἐξάλλου, ὁ Γενικὸς Διοικητὴς ἀνέθεσε στὸν στρατηγὸ Charles Antoine

Charpy νὰ προχωρήσῃ, ἄνευ χρονοτριβῆς, στὴν ἐκκένωση τῆς ἐπαρχίας ἀπὸ τὰ βουλγαρικὰ καὶ τὴν κατάληψή της ἀπὸ συμμαχικὰ στρατεύματα. Ἔως τὴν 25^η Ὀκτωβρίου, ἡ στρατιωτικὴ κατάσταση στὰ ἐδάφη ποὺ εἶχαν ἀνατεθεῖ στὴ γαλλικὴ διοίκηση εἶχε ὡς ἑξῆς: ἡ κατεχόμενη περιοχὴ χωρίστηκε σὲ δύο κύκλους, αὐτοὺς τῆς Κομοτηνῆς καὶ τοῦ Καραγάτς – παλαιᾶς Ὀρεστιάδας, στὸ τρίγωνο δεξιὰ τῆς ὁχθῆς τοῦ Ἑβρου, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολη, ἐνῶ καθένας ἀπὸ τοὺς δύο κύκλους τέθηκε ὑπὸ τὴν ἀρχηγία ἑνὸς Γάλλου συνταγματάρχου, καὶ μία τρίτη Περιφέρεια, αὐτὴ τῆς Ξάνθης, ἐλεγχόμενη ἀπὸ τὴν 9^η ἑλληνικὴ Μεραρχία.

Αμέσως μετά, στις 22 Ὀκτωβρίου, ὁ στρατηγὸς Charpy διορίζεται ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγο Franchet d'Esperey, ἀρμοστή τῆς δυτικῆς Θράκης, ὅπως προβλεπόταν στὸ ἄρθρο 48 τῆς συνθήκης εἰρήνης τοῦ Neuilly μὲ τὴ Βουλγαρία. Ὑπὸ τὶς διαταγές του ἐτίθεντο ὄχι μόνον τὰ συμμαχικὰ στρατεύματα καὶ οἱ στρατιωτικὲς ὑπηρεσίες ποὺ στάθμευαν στὴ ζώνη εὐθύνης του, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ οἱ ὑπάλληλοι ὄλων τῶν ὑπηρεσιῶν, οἱ ὁποῖοι ἀσκοῦσαν κάποιο καθῆκον στὴν ἐν λόγω περιοχή.

Ὡς ἐκ τούτου, τὸ ἔργο ποὺ ἀνατέθηκε στοὺς Συμμάχους στὴ δυτικὴ Θράκη ἦταν ἡ ἐπιβολὴ τῆς πολιτικῆς καὶ διοικητικῆς τάξης. Μετὰ τὴ λήξη τῆς Διασυμμαχικῆς κατοχῆς, ἐπακόλουθο τῆς ἀπόφασης τῆς Διάσκεψης τοῦ Σὰν Ρέμο γιὰ παραχώρηση τῆς δυτικῆς Θράκης στὴν Ἑλλάδα, τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1920, ἀκολούθησε ἡ στρατιωτικὴ κατάληψη, ἡ ἐγκατάσταση καὶ ἀνάληψη ὑπηρεσίας ἀπὸ τὶς ἑλληνικὲς πολιτικὲς καὶ διοικητικὲς ἀρχὲς συγκεκριμένα, ταυτοχρόνως σχεδὸν τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Γάλλων, ὁ πολιτικὸς διοικητὴς Χαρίσιος Βαμβακᾶς ἔσπευσε νὰ ἐκδώσει προκήρυξη, ἀπευθυνόμενὴ στὰ σύνοικα στοιχεῖα, ἑλληνικὰ καὶ μουσουλμανικὰ, σὲ πανομοιότυπα κείμενα, διαπνεόμενα ἀπὸ τὸ ἴδιο πνεῦμα μὲ ἐκεῖνα τοῦ Βενιζέλου, ποὺ ἐξέδωκε γιὰ τὴν κατάληψη τῆς Σμύρνης, τὸ προηγούμενο ἔτος.

Στὴν προκήρυξη ἐπισημαίνεται ἡ διάχυτη προσπάθεια τοῦ συντάκτη νὰ τονίσει τὸ συμφιλιωτικὸ ἔργο τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν «ἀδιακρίτως φυλῆς ἢ θρησκευματος» κατὰ τὸ κλισέ. Παραλλήλως, δίδεται ἔμφαση στὸν σεβασμὸ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος τῶν Μουσουλμάνων, ἐνῶ δὲν διαλανθάνει τῆς

προσοχῆς ὁ ὑπαιγιγμὸς ἐναντίον τῶν Βουλγάρων γιὰ τὴ μετατροπὴ τεμενῶν σὲ ἐκκλησίες, κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα μετὰ τὴ λήξη τῶν Βαλκανικῶν πολέμων, τὸ 1913, μέχρι τὸ τέλος τοῦ Α΄ Παγκοσμίου, τὸ 1918. Ἡ βραχυχρόνια κατάληψη τῆς Θράκης ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ στρατὸ κατὰ τὸν Β΄ Βαλκανικὸ πόλεμο, τὸ καλοκαίρι τοῦ 1913, μέχρι τὴν ὑπογραφὴ τῆς Συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου, εἶναι γιὰ τὸν Βαμβακᾶ τὸ ἔμπρακτο πεδίο ἀπόδειξης τῆς αὐτολεξεί: φιλοδικαίας καὶ ἐκπολιτιστικῆς ἀποστολῆς του.

Ἀκολούθως, ἡ ἑκκλήση γιὰ ἐγκατάλειψη τῶν παλαιότερων διαφορῶν ποὺ χώριζαν τὶς ἐθνοθρησκευτικὲς κοινότητες μοιάζει μὲ προσπάθεια διαχωρισμοῦ τῆς πραγματικότητας τῆς δυτικῆς Θράκης σὲ σχέση μὲ τὴ διαμορφούμενη κατάσταση στὴν ἀνατολικὴ Θράκη καὶ κυρίως στὴ Μικρὰ Ἀσία, ὅπου οἱ συνεχιζόμενες ἐπιχειρήσεις συνιστοῦσαν μία ζοφερὴ ἀντιπαράθεση. Ὁ στρατιωτικὸς νόμος καὶ ἡ λειτουργία τῶν στρατοδικείων ἐπισείεται ὡς ἀπειλὴ γιὰ τυχόν πράξεις ἀντεκδικήσεων. Ἡ παλιννόστηση τῶν προσφύγων συνιστοῦσε κρίσιμο σημεῖο, ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ἡ παρουσία τοῦ στρατοῦ τοὺς ἔδιδε τὴ δυνατότητα νὰ αἰσθανθοῦν καὶ πάλι ἰσχυροὶ στὴν προβολὴ ἐπανορθωτικῶν διεκδικήσεων καὶ πράξεων αὐτοδικίας, γι' αὐτὸ καὶ τονίζεται ὅτι: εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται νὰ θίξη ἀτιμωρητί, εἴτε λόγοις, εἴτε ἔργοις, τινὰ τῶν συμπολιτῶν του. Στὸ σημεῖο αὐτὸ θεωροῦμε χρήσιμη μία σύντομη ἐπισκόπηση σὲ κάποιες σοβαρὲς τριβὲς οἱ ὁποῖες παρατηρήθηκαν ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς ἑλληνικῆς πολιτικοστρατιωτικῆς ἡγεσίας ποὺ ἐπιφορτίστηκε μὲ τὴν ἐμπέδωση τῆς ἑλληνικῆς κρατικῆς κυριαρχίας στὴν ἐπαρχία, ἂν καὶ οἱ διενέξεις αὐτὲς μᾶλλον ἔμειναν

παρασκηνιακὲς λόγῳ τοῦ ἔντονα πανηγυρικοῦ κλίματος τῶν ἡμερῶν τοῦ Μαΐου τοῦ 1920. Ἡ σύγκρουση περὶ ἧς ὁ λόγος, λαμβάνει χώρα στὸ ἐσωτερικὸ τῆς βενιζελικῆς κυβερνητικῆς παράταξης καὶ ἀναμινγνύεται σὲ αὐτήν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀφανῶς καὶ ἕνας τρίτος παράγων. Τὰ δύο διαφωνοῦντα μέρη τῆς βενιζελικῆς παράταξης εἶναι ἀφ' ἑνὸς οἱ Ἀμυνίτες ἀξιοματικοί, διοικητὲς τῶν σχηματισμῶν ποὺ συμμετεῖχαν στὴν ὁλοκλήρωση τῆς κατάληψης τῆς δυτικῆς Θράκης, μὲ προεξάρχοντα, κατὰ τὴ μαρτυρία τῶν πηγῶν, τὸν ἐπικεφαλῆς τῆς μεραρχίας Σερρῶν, ὑποστράτηγο Κωνσταντῖνο Μαζαράκη-Αἰνιάνα. Στὴν ἄλλη πλευρὰ ἦσαν οἱ πολιτικοὶ παράγοντες τοῦ βενιζελισμοῦ μὲ κορυφαῖο ἐκφραστὴ τῶν ἀπόψεών τους τὸν πρῶτο Γενικὸ Διοικητὴ Θράκης, τὸν Χαρίσιο Βαμβακᾶ.

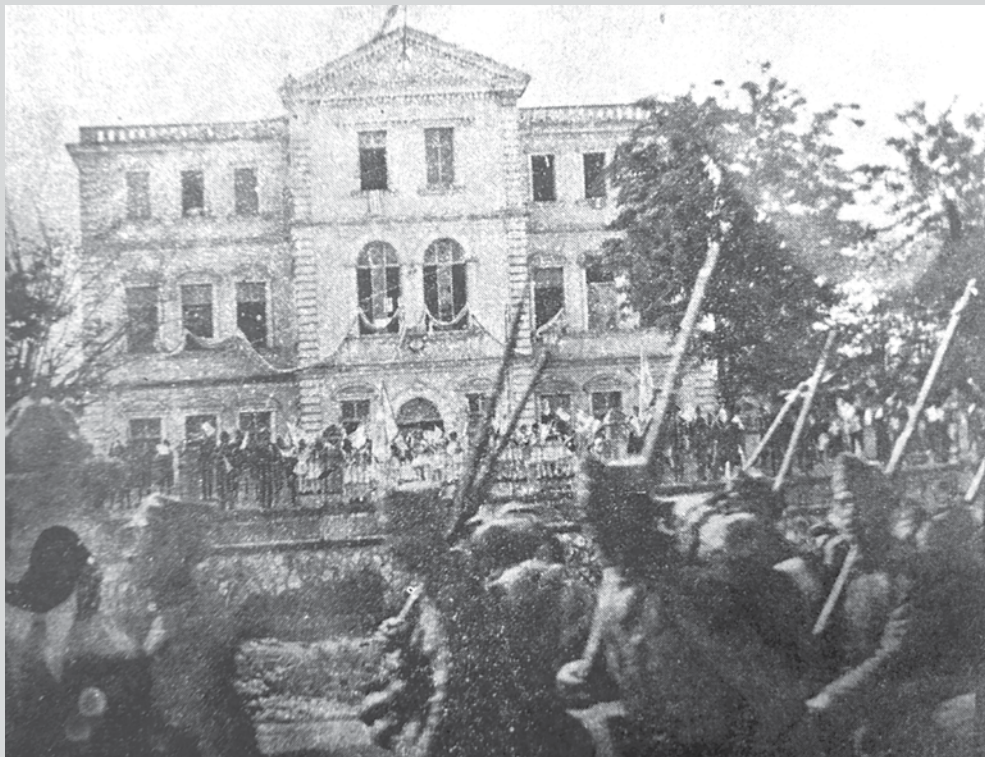
Στὴ διεκυστίνδα αὐτὴ οἱ στρατιωτικοὶ εἶχαν μὲ τὸ μέρος τους, πιθανότατα, ὅπως μπορούμε νὰ ἐξαγάγουμε ἀπὸ ἀνώνυμες διαρροὲς στὸν Τύπο καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάλογη περίπτωση τῆς Σμύρνης, τοὺς ἐπικεφαλῆς τῶν ἐλληνορθόδοξων κοινοτήτων τῆς περιοχῆς. Οἱ μὲν στρατιωτικοὶ παράγοντες εἶχαν τὴν πεποίθηση, ὅτι ὁ ρόλος τους ἐπεκτεινόταν πέρα ἀπὸ τὸν ἐπιτελικὸ σχεδιασμό, τὴν τακτικὴ ὀργάνωση τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τὴν τήρηση τῆς τάξης στὴ ζώνη εὐθύνης τους, ἀκόμη παραπέρα μέχρι καὶ τὸν χειρισμὸ ζητημάτων γιὰ τὴ διασφάλιση τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἐλληνικῆς ἔννομης τάξης στοὺς συνοίκους πληθυσμούς, τὴν ἀποκατάσταση τῶν παλιννοστούντων προσφύγων, μέχρι ἀκόμη καὶ σὲ θέματα οἰκονομικῆς φύσεως, ὅπως ἡ ρύθμιση νομισματικῶν ἰσοτιμιῶν. Τὸ πνεῦμα ποὺ διεῖπε τὶς ἐνέργειές τους ὑπαγόρευε μία πῶς δραστικὴ γραμμὴ μὲ τὴ λήψη αὐστη-

Ὁ πρῶτος Γενικὸς Διοικητὴς τῆς Θράκης
Χαρίσιος Βαμβακᾶς.

ρότερων μέτρων γιὰ τὴν ἐγκαθίδρυση τῆς ἐλληνικῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας, μέσω τῆς ἐξ ἀρχῆς δυναμικῆς ἐπιβολῆς τῶν κρατικῶν μηχανισμῶν, στοιχεῖο ποὺ ἀντανακλᾶται καὶ στὴν πρόθεση τῆς ἐπιβολῆς στρατιωτικοῦ νόμου.

Στὸν ἀντίποδα αὐτῆς τῆς ἀποψης, οἱ πολιτικοὶ συνεργάτες τοῦ Βενιζέλου, μὲ προεξάρχοντα τὸν Χαρίσιο Βαμβακᾶ, ἦσαν σαφῶς οἱ αὐθεντικότεροι ἐρμηνευτὲς τῶν ἰδεῶν τοῦ πρωθυπουργοῦ ποὺ συνιστοῦσε τὴν ὁδὸ τῆς μετριοπάθειας διὰ τῆς συνεργασίας καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν μειονοτικῶν δικαιωμάτων τοῦ μουσουλμανικοῦ, προπάντων, πληθυσμοῦ. Βεβαίως, ὁ Βενιζέλος εἶχε πανοραμικὴ ἀντίληψη τοῦ κάδρου μὲ τὶς δυσκολίες στὶς ὑπὸ ἐλληνικὴ διοίκηση περιοχές, δηλαδὴ τὴ Μικρὰ Ἀσία καὶ τὴν ἀνατολικὴ Θράκη, ὅπως καὶ στὴν ἄρτι ἐνσωματωθεῖσα δυτικὴ Θράκη, καθὼς ἀντιμετώπιζε τὶς διαρκῶς ἐγείρομενες ἐνστάσεις καὶ τὴν καχυποψία τῶν Συμ-

Ύποδοχή τῶν ἀπελευθερωτικῶν Ἑλληνικῶν Στρατευμάτων ἀπὸ Κομοτηναίους μπροστὰ ἀπὸ τὴν Τσανάκλειο Σχολή. Προέλευση: Θρακικὴ Ἐπετηρίδα, τόμ. 1, ΜΟΚ, Κομοτηνὴ 1980, πίνακας 5α.

μάχων στὸ ζήτημα τῆς δίκαιης καὶ ἀμερόληπτης ἀντιμετώπισης τῶν πυκνῶν μουσουλμανικῶν μαζῶν τῶν παραπάνω περιοχῶν.

Εἰδικὰ γιὰ τὴ δυτικὴ Θράκη ὁ Βαμβακάς, ὄντας ὁ ἴδιος κοινωνὸς τῆς ὁθωμανικῆς πολιτικῆς κουλτούρας, βαθὺς γνώστης τῶν μουσουλμανικῶν ἰδιαιτεροτήτων καὶ συντηρῶντας ἓνα ἐνέργο, ἐξ ὧσων ὁ ἴδιος ἰσχυρίζεται, δίκτυο προσωπικῶν ἐπαφῶν μὲ ἡγετικούς παράγοντες τῆς μειονότητας, μποροῦσε νὰ διερμηνεύσει καὶ νὰ ὑλοποιήσει αὐθεντικότερα τὶς ἰδέες τοῦ Βενιζέλου γιὰ τὸν ἥπιο τρόπο πού τὸ κράτος ἔπρεπε νὰ ἐπικαθίσει καὶ νὰ παγιώσει τὶς ἐξουσια-

στικές δομές του στὴ νέα ἐπαρχία.

Ἀπὸ τακτικῆς ἀπόψεως, οἱ ἑλληνικὲς ἀρχὲς στὴ δυτικὴ Θράκη ξεκίνησαν νὰ ἀσκοῦν τὴν ἐξουσία τους μὲ τὴ στρατιωτικὴ κατάληψη τῶν «κύκλων» τῆς Κομοτηνῆς καὶ τοῦ Καραγάτς στὸν Ἑβρο. Οἱ δύο δυτικοθρακικὲς πόλεις, Κομοτηνὴ καὶ Ἀλεξανδρούπολη, καταλήφθηκαν σχεδὸν ταυτόχρονα. Ἡ στρατιωτικὴ προώθηση ἀποδίδεται μὲ λιτότητα καὶ ἀκρίβεια ὕφους ἀπὸ τὴν ἐπίσημη ἱστορία τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ, κατὰ λέξη, ὡς ἐξῆς:

«Τὴν 12^η Μαΐου ἡ Μεραρχία Σερρών... ἐξέδωκε Διαταγὴν Ἐπιχειρήσεων δυνάμει τῆς ὁποίας αὕτη θὰ ἐτίθετο ἐν κινή-

σει πρὸς κατάληψιν τῆς Γκιουμουλτζίνας, (Κομοτινῆς)... Συμφώνως πρὸς τὴν διαταγὴν ταύτην ἡ Μεραρχία ἐτέθη ἐν πορείᾳ τὴν 3^{ην} πρωινὴν τῆς 14^{ης}, τὴν δὲ 8^{ην} πρωινὴν ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἔφθασεν ἔξω-θι τῆς πόλεως Γκιουμουλτζίνας. Ἡ Ἡμιλαρχία ἥτις προηγεῖτο, παρακάμψασα τὴν πόλιν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον, προχώρησε μέχρι τῶν βορείων ὑψωμάτων τῆς πόλεως, τὰ δὲ τάγματα τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς, τὸ μὲν ἐν διελθὸν βορείως τῆς Γκιουμουλτζίνας ἐγκατεστάθη ἐν προφυλακαῖς, τὸ δὲ ἕτερον κατέλαβε καὶ ἀπέκλεισεν ἀπάσας τὰς βορείας καὶ ἀνατολικὰς ἐξόδους τῆς πόλεως. Τὸ κύριον σῶμα ἐσταμάτησεν ἔξωθεν τῆς πόλεως, ἵνα κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Σαρπὺ ἐνεργηθῇ ἡ παράδοσις καὶ ἡ κατάληψις ταύτης. Τὴν αὐτὴν περίπου ὥραν κατέφθασεν ὁ Στρατηγὸς Σαρπὺ μετὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ του ἐπ' αὐτοκινήτου, ὅστις μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Μεραρχίας ἐρρύθμισε τὰ τῆς παραδόσεως καὶ τῆς εἰσόδου τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων εἰς τὴν πόλιν. Τὴν 9^{ην} πρωινὴν ὁλόκληρος ἡ κυρία φάλαγξ εἰσήρχετο εἰς τὴν πόλιν κατὰ τὴν ἐν πορείᾳ σειρὰν τῶν μονάδων καὶ διὰ τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ τῆς πόλεως ἐν μέσῳ ἐνθουσιωδестаῆτος ὑποδοχῆς τῶν κατοίκων, παρήλασε πρὸ τοῦ Στρατηγοῦ Σαρπύ. Τὸ Στρατηγεῖον τῆς Μεραρχίας ἐγκατεστάθη ἐντὸς τῆς πόλεως, αἱ Γαλλικαὶ φρουραὶ ἀντεκατεστάθησαν δι' Ἑλληνικῶν τοιούτων καὶ ἐστρατωνίσθησαν εἰς τοὺς ἐν τῇ πόλει ὑπάρχοντας στρατῶνας...».

Ἕνα κεφαλαιῶδες ζήτημα ποὺ πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ στὸ σημεῖο αὐτό, εἶναι ἡ ἐργώδης προσπάθεια τῆς ἑλληνικῆς Πολιτείας γιὰ τὴν παλιννόστηση καὶ τὴν ἀποκατάσταση τῶν δυτικοθρακῶν προσφύγων ποὺ εἶχαν ἐξα-

ναγκαστεῖ νὰ ἐγκαταλείψουν τὶς ἐστίες τοὺς ἐξαιτίας τῆς πολιτικῆς τῆς Βουλγαρίας, στὸ χρονικὸ διάστημα 1913-1918.

Μέχρι τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ 1920, οἱ πρόσφυγες οἱ ὅποιοι εἶχαν καταφύγει στὴ Μακεδονία καὶ εἶχαν ἤδη ἐπιστρέψει στὴ δυτικὴ Θράκη, εἶχαν ἀνέλθει συνολικὰ στὸν ἀριθμὸ τῶν 22.598, σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Περιθάλψεως. Ὡστόσο, στὸν ἀναλυτικὸ πῖνακα ποὺ συντάχθηκε βάσει τῶν στοιχείων τοῦ ἰδίου Ὑπουργείου, τὸ ἀθροιστικὸ σύνολο συμποσοῦται στὶς 21.996 ψυχές, δίκως νὰ διευκρινίζεται ἡ αἰτία τῆς διαφορᾶς τῶν 602 ἀνθρώπων, ἂν βεβαίως τοῦτο δὲν ὀφείλεται σὲ τυπογραφικὴ ἀβλεψία, ὅπερ καὶ τὸ πιθανότερο. Ἀξιωμαεῖτο εἶναι ὅτι οἱ μισοὶ σχεδὸν ἀπὸ τοὺς παλιννοστήσαντες δὲν δήλωσαν ἀκριβῆ τόπο καταγωγῆς, χωρὶς νὰ μπορεῖ νὰ ἀποσαφηνιστεῖ, ἂν αὐτὸ γίνεται ἀπὸ σκόπιμη παράλειψη ἢ προῆλθε ἀπὸ τὴ γενικότερη σύγχυση καὶ τὴ μὴ αἴτηση καὶ τήρηση λεπτομερῶν στοιχείων.

Ἐρχόμενοι, τώρα, στὴ συνολικὴ προοπτικὴ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν προσφύγων, περαιτέρω πληροφόρηση γιὰ τὸ θέμα λαμβάνουμε ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ ἡμερήσιο Τύπο. Συγκεκριμένα, δώδεκα ἡμέρες ἀφότου κατελήφθη ὁλόκληρη ἡ δυτικὴ Θράκη ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ στρατό, πραγματοποιοῦσαν περιοδεῖα στὴ νέα ἐπαρχία ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ ὑπουργείου Περιθάλψεως καὶ προσωπικὴ ἐπιλογὴ τοῦ Βενιζέλου, Νίκος Καζαντζάκης, καὶ ὁ κυβερνητικὸς ἐπίτροπος Θεοδωρίδης ποὺ συντόνιζε ἐπιτόπου τὸ κυβερνητικὸ ἔργο. Ὁ Καζαντζάκης δήλωσε ὅτι, παρὰ τὶς ὅποιες δυσκολίες, ἡ παλιννόστηση συνεχιζόταν. Ἐπίσης, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς συνόψισε καὶ τὸ σύνολο τῶν μέτρων ἀποκαταστάσεως: οἱ πρόσφυγες

είχαν έφοδιαστεί με τρόφιμα έπαρκή για ένα τρίμηνο, μετά την παρέλευση του οποίου θα ίδρύονταν πρατήρια που θα προμήθευαν τα είδη τους σε χαμηλές τιμές. Στο πλαίσιο της πρόνοιας για τους πληθυσμούς αυτούς άνοιξαν ιατρεία στην Κομοτηνή, την Άλεξανδρούπολη, το Σουφλί, το Διδυμότειχο και το Καραγάτς, που παρέιχαν σε όλους τους κατοίκους (το κείμενο τονίζει το «άνεξαρτήτως φυλής και θρησκευματος») περίθαλψη και φάρμακα, ενώ έγκαινιασθηκαν και δύο νοσοκομεία, της Ξάνθης και της Άλεξανδρούπολης. Στον άγροτικό τομέα, διανεμήθηκε στους καλλιεργητές σπόρος σιταριού και κριθαριού και παραγγέλθηκαν 10.000 κουτιά μεταξόσπορου· αποστέλλονταν, επίσης, βενζινάρωτρα και χίλια άρωτρα, ενώ, εντός μικρού διαστήματος, θα διανεμόνταν άγροτικά και στεγαστικά βοηθήματα· πρώτος στόχος ήταν η άμεση οικιστική αποκατάσταση των κοινοτήτων Κίρκης, Μάκρης, Μαρώνειας και Μπουλούστρας, δηλαδή Άβδέρων. Η άρωγή στους αστικούς πληθυσμούς και τις έμπορικές δραστηριότητές τους είχε κυρίως άνατεθεί να την άσκήσει η Έθνική Τράπεζα της Ελλάδος, μέσω της δανειοδοτικής πολιτικής των εκεί ύποκαταστημάτων της. Έξ άπόψεως εύαγων ίδρυμάτων αναφέρεται η ίδρυση όρφανοτροφείου και άγροτικής σχολής στην Κομοτηνή, οικότροφείου άρρένων και βιοτεχνικής σχολής στην Ξάνθη, οικότροφείου θηλέων και διδασκαλείου νηπιαγωγών με οικότροφείο στην Άλεξανδρούπολη.

Όλοκληρώνοντας την άναφορά μας στα γεγονότα και τους πρωταγωνιστές της ένσωμάτωσης της δυτικής Θράκης και ειδικότερα της Κομοτηνής στον έλλαδικό κορμό, καταλήγουμε άποσταγματικά πώς η έλληνική πολιτική για τη δημογραφική παρουσία των Έλληνορθοδόξων στη δυτική Θράκη είχε, ως γνωστόν, να έξισορροπήσει την πολύ ισχυρότερη αριθμητικά μουσουλμανική αλλά και τη βουλγαρική που σαφώς είχε ένισχυθεί έξαιτίας της ύπαωγής της έπαρχίας στο βουλγαρικό κράτος, τα προηγούμενα έπτα έτη. Έναντι όλων αυτών η έλληνική πλευρά είχε να άντιτάξει τη μαζική φυγή πληθυσμών λόγω των συντριπτικών βουλγαρικών διοικητικών μέτρων και την έντονη οίκοοομική δραστηριότητα όσο και την άστική σύνθεση των έλληνικών πληθυσμών και, με τις προβολές αυτές, έπικέρησε να άποδείξει την άνάγκη κατακύρωσης της έπαρχίας στην Ελλάδα στις συζητήσεις του Συνεδρίου της Ειρήνης.

Άργότερα, μετά τη Μικρασιατική καταστροφή του 1922 και την παραχώρηση της άνατολικής Θράκης στην Τουρκία, η έλευση του μεγάλου ρωμέικου προσφυγικού όγκου, κατέστησε, έπώδυνα μέν, άναπόδραστα δέ πλέον, τη δυτική Θράκη και άπο δημογραφικής άπόψεως έλληνική έπαρχία, χωρίς όμως ποτέ να άπωλέσει τον ψηφιδωτό της χαρακτήρα, που ήταν και ο πλοῦτος της σε όλη την πολύπαθη, σχεδόν παραμυθένια, ιστορία της.

Πῶς ἔγινε ξαφνικὰ δούλη ἡ Κωνσταντίνου Πόλις

Μαρία Τζιάτζη

Καθηγήτρια Βυζαντινῆς Φιλολογίας καὶ Πρόεδρος
τοῦ Τμήματος Ἑλληνικῆς Φιλολογίας τοῦ Δ.Π.Θ.

Σεβασμιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,
αἰδεσιμώτατοι ἱερεῖς,
ἀγαπητές καὶ ἀγαπητοὶ συμπολίτες,

Κάθε φορά πού φτάνουμε στο τέλος τοῦ Μάη, ἡ μνήμη σερ-
γιανάει ἄθελά μας στὴ Βασιλίδα
τῶν Πόλεων. Μᾶς ἀνεβάζει στὰ σκαλο-
πάτια τῆς Μαгнаύρας, μὲ τοὺς σοφοὺς
δασκάλους καὶ τοὺς ἀξιους φοιτητές,
μᾶς ταξιθεύει στὰ μακρινὰ παλάτια τῆς
Ἄννας τῆς Πορφυρογέννητης, ἀπ' ὅπου
εὐαγγελίζεται τὸν Χριστὸ στὸ γένος τῶν
Ρώσων, μᾶς ζωντανεύει τὰ ψηφιδωτὰ
τῆς Ἁγία-Σοφιάς, τὰ σήμαντρα καὶ τὶς
καμπάνες τῆς μᾶς φέρνει στὴν πόλη τοῦ
Κωνσταντίνου, πού τῆς ἔλαχε νὰ σμίξει
τὴν ἑλληνικὴ σοφία καὶ τὸ κάλλος μὲ τὸ
καθάριο φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν πόλη
πού διαλέχτηκε γιὰ νὰ φωτίσει Ἀνατολὴ
καὶ Δύση, ἐκείνη πού πρῶτα ἡ ἴδια ἔγινε
τὸ φῶς τῆς οἰκουμένης!

Καὶ ἀναρωτιόμαστε: Πῶς ἔγινε ξαφ-
νικὰ δούλη ἡ Κωνσταντίνου Πόλις, ἡ Νέα
Ρώμη! Αὐτὴ πού συνύφανε τὴν ἑλληνικὴ
ἀρχαιότητα, τὸ ρωμαϊκὸ παρελθόν, μὲ τὴ
χριστιανικὴ βασιλεία, τὴ φιλοσοφία καὶ
τὸν νομικὸ πολιτισμὸ μὲ τὸ ἐν οὐρανοῖς
πολίτευμα.

Ἡ Πόλη ἔπλεσε. Ἡ κοσμικὴ ἀκτινοβολία
τῆς ἔσβησε. Ἡ καλύτερα: μεταλαμπα-
δεύτηκε. Μεταλαμπαδεύτηκε ἐκεῖ, ὅπου
(σήμερα) δὲν θέλουν νὰ παραδεχθοῦν
τὴν προέλευσή της!

Τῇ 29^ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Μαΐου μνεί-
αν ποιοῦμεθα τῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ
τῆς ἐλευθερίας ἐνδόξως πεσόντων (ἀν
καὶ ἀτίμως καὶ ἀπανθρώπως σφαγια-
σθέντων) ὑπερασπιστῶν τῆς Βασιλίδος
τῶν Πόλεων, ἐν τῇ εἵθε ὑστέρα αὐτῆς
Ἀλώσει, γενομένη ἐν ἔτει 1453^ω, ἡμέραν
Τρίτην, τοῦ Μαΐου τὴν 29^{ην} ἄγοντος, ὑπὸ
φύλων βαρβάρων καὶ μισοχρίστων.

Ἀνοιξη τοῦ 1453. Ἡ ὥρα τῆς πολιορκί-
ας ἔχει φτάσει. Ὁ τουρκικὸς στρατὸς πε-
ρικυκλώνει τὴν Πόλη. Ἀφηγεῖται ὁ ἱστο-
ρικὸς τῆς Ἀλώσεως Σφραντζῆς:

«Ὅταν ἔλαμψε ἡ ἀνοιξη, ὁ σουλτάνος
ἐτοίμασε στόλο καὶ ἀπέκλεισε μὲ στρατὸ
τὴν πόλη. Ἐφεραν καὶ πολλὰς πολιορκη-
τικὰς μηχανάς. Ἀπὸ αὐτὲς μερικὲς εἶχαν
τόσο μεγάλο μέγεθος, ὥστε νὰ μὴν μπο-
ροῦν τὴν καθεμιά νὰ τὴ σύρουν σαράντα
ἢ καὶ πενήντα ζευγάρια βοδιῶν καὶ πε-
ρισσότεροι ἀπὸ δύο χιλιάδες ἄνθρωποι.
Καὶ στὶς 2 Ἀπριλίου ἔφθασε καὶ ὁ σουλ-
τάνος μὲ ἀναρίθμητο ἵππικὸ καὶ πεζικὸ.
Καὶ μόλις ἤλθε, ἔμνηξε τὴ σκηνή του

ἀπέναντι σὴν πύλη τοῦ Ἀγίου Ρωμανοῦ, καὶ ὁ στρατός τους σὰν ἄμμος τῆς θάλασσας ἀπὸ τῆ μιᾶς θάλασσα ἕως τὴν ἄλλην. Καὶ ὁ ἀμπαρὸς περικύκλωνε τὴν πόλην μὲ τάφρους καὶ ξύλινα χαρακώματα. Καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ χαρακώμα στέκονταν σὲ κύκλο οἱ γενίτσαροι μὲ τοὺς ἄλλους εὐγενεῖς τοῦ παλατιοῦ του. Ἦταν λοιπὸν Παρασκευὴ τῆς Διακαινησίμου καὶ ὁ Ναβουχοδονόσωρ στάθηκε μπροστὰ στὶς πύλες τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν περικύκλωσε μὲ χαρακώματα. Καὶ τὴν ἴδια μέρα κατέφθασε καὶ τμήμα τοῦ στόλου του. Καὶ ἔτσι περιέζωσε τὴν πόλην ἀπὸ στεριά καὶ θάλασσα».

Οἱ Βυζαντινοὶ προβαίνουν σὲ στοιχειώδεις ἀμυντικὲς προετοιμασίες. Ὅσα πλοῖα Ἑλληνικὰ καὶ τῶν Δυτικῶν βρέθηκαν στὰ ὕδατα τῆς Πόλης, παρέμειναν ὕστερα ἀπὸ αἴτηση τοῦ βασιλιᾶ, γιὰ νὰ βοηθήσουν.

Στὶς 15 Ἀπριλίου κατέφθασε καὶ ὁ ὑπόλοιπος στόλος τῶν Ὀθωμανῶν, ὥστε συνολικὰ τὰ πλοῖα τοῦ Πορθητῆ ἦταν 420, ἐνῶ οἱ κερσαῖες δυνάμεις ἀνέρχονταν, κατὰ μὲν τὸν Σφραντζῆ, σὲ 258.000, κατὰ δὲ τὸν Χαλκοκονδύλη καὶ ἄλλους, σὲ 400.000 πολεμιστές. Ἀπέναντι σ' αὐτὸν τὸν «ποταμὸ» ἀντιπαρατάχθηκαν 4.973 μάχιμοι ἔνοικοι τῆς Πόλης, διότι «ἡ ἱστορία μας θέλει τοὺς Ἕλληνες πάντοτε "πολλὰ" ὀλίγους». Ὁ Σφραντζῆς, ποὺ δίνει τὸ παραπάνω στοιχεῖο, ἐξηγεῖ πῶς ἐξακριβώθηκε ὁ ἀριθμὸς αὐτός, ἀφοῦ ὁ Κωνσταντῖνος τοῦ ἀνέθεσε προσωπικὰ νὰ βγάλει τὸ ἄθροισμα ὕστερα ἀπὸ τὶς ἀπογραφές ποὺ ἔκαναν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἐπιμέρους στρατιωτικῶν σωμάτων:

«Καὶ ἔτσι ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς ἔδωσε στὸν βασιλιᾶ τὸν κατάλογο τῶν στρατιωτῶν του. Κι ἐκεῖνος διέταξε καὶ εἶπε σὲ μένα: πάρε τὰ κατάστιχα τοῦ

καταλόγου καὶ μέτρησε ἀκριβῶς πόσοι καὶ τί λογῆς ἄνδρες, πόσα καὶ τί λογῆς ὄπλα ὑπάρχουν. Κι ἐγώ, ἀφοῦ ἐκτέλεσα τὴν προσταγὴ τοῦ βασιλιᾶ μου, τοῦ παρουσίασα μὲ μεγάλη λύπη καὶ κατήφεια τὸ καταστιχίδιον. Καὶ ἡ ποσότητα ἔμεινε ἀπόρρητη ἀνάμεσα σὲ μένα καὶ σὲ κεῖνον».

Ὁ Μωάμεθ στέλνει προειδοποίηση στὸν βασιλιᾶ Κωνσταντῖνο νὰ παραδώσει τὴν πόλην, μὲ ἀντάλλαγμα τῆς σωτηρίας τοῦ ἴδιου καὶ τοῦ λαοῦ. Γράφει ὁ ἱστορικὸς τῆς Ἀλώσεως Δούκας:

«Ἀφοῦ, λοιπόν, ὁ Μωάμεθ ἐτοίμασε τὰ πάντα, ἔστειλε μήνυμα μέσα σὴν πόλη λέγοντας στὸν βασιλιᾶ: "μάθε ὅτι οἱ πολεμικὲς προετοιμασίες ἔχουν ἤδη τελειώσει. Τί λές; Θέλεις νὰ ἐγκαταλείψεις τὴν πόλην καὶ νὰ φύγεις, ὅπου θέλεις μαζί μὲ τοὺς ἄρχοντες καὶ τὰ ὑπάρχοντά τους ἢ νὰ ἀντισταθεῖς καὶ μαζί μὲ τὴ ζωή σου νὰ χάσεις καὶ τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ σὺ καὶ οἱ δικοί σου, ἐνῶ ὁ λαός σου νὰ αἰχμαλωτισθεῖ ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ νὰ διασκορπιστεῖ στὰ πέρατα τῆς γῆς;"».

Τότε ὁ βασιλιᾶς τοῦ ἀπάντησε μὲ ὁμόφωνη γνώμη τῆς συγκλήτου: «"Ἄν θέλεις κι ἐσὺ νὰ ζήσεις μαζί μας εἰρηνικά, ὅπως ἔζησαν καὶ οἱ γονεῖς σου στὸ παρελθόν, ἃς ἔχεις τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Γιατὶ ἐκεῖνοι θεωροῦσαν πατέρες τους τοὺς γονεῖς μου κι ἔτσι τοὺς τιμοῦσαν, ἐνῶ ἔνιωθαν αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλην γιὰ πατρίδα τους. Κράτησε ὅλα τὰ κάστρα ποὺ ἄρπαξες τόσο ἄδικο ἀπὸ ἐμᾶς καὶ φύγε εἰρηνικά. Δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα οὔτε ἐγώ οὔτε κανεὶς ἄλλος ἀπὸ τοὺς κατοίκους της νὰ σοῦ παραδώσουμε αὐτὴν τὴν πόλην· γιατί ὅλοι μὲ μιὰ ψυχὴ διαλέγουμε ὄχι νὰ λυπηθοῦμε τὴ ζωὴ μας, ἀλλὰ νὰ πεθάνουμε μὲ ἀπόφαση ὁμόθυμη, προασπίζοντάς την". Μόλις ἄκουσε τὸ μήνυμα

Ἡ ἄλωση τῆς Πόλης, πίνακας τοῦ Θεόφιλου Χατζημικαήλ.

ὁ τύραννος, ἔχασε κάθε ἐλπίδα γιὰ εἰρηνικὴ παράδοση τῆς Πόλης καὶ διέταξε ἀμέσως νὰ σταλοῦν τεράλῃδες σὲ ὅλο τὸ στρατόπεδο, δηλώνοντας τὴ μέρα τῆς ἐπίθεσης».

Ἀνάμεσα στοὺς φύλακες τῶν νέων Θερμοπυλῶν, βρέθηκαν καὶ λίγες ἑκατοντάδες Γενουάτες, σὰν ἄλλοι «Θεσπιεῖς», μὲ τὸν ἀρχηγό τους τὸν γενναῖο καὶ ἱκανὸ Ἰωάννη Ἰουστινιάνη.

Οἱ πολιορκητὲς μετέρχονται ποικίλα τεχνάσματα: προσπαθοῦν νὰ γεμίσουν τὴν τάφρο τῶν Ἑλλήνων μὲ κλαδιὰ καὶ χώματα, καμμιά φορὰ καὶ μὲ τὰ σώματα τῶν ἀσθενέστερων συμπολεμιστῶν τους, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Σφραντζῆς:

«Καὶ μπορούσε κανεὶς νὰ δεῖ θέαμα φοβερό, καθὼς πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἀπὸ τὸ πλῆθος καὶ τὴ βιασύνη ποὺ εἶχαν ἔπεφταν μέσα στὶς τάφρους. Καὶ αὐτοὶ ποὺ ἔρχονταν ἀπὸ πίσω ἔριχναν ἀνελέντα ξύλα καὶ χώματα καὶ τοὺς σκέπαζαν καὶ τοὺς ἔστελναν ζωντανοὺς στὸν Ἄδν. Ἄλλοι πάλι ἐπίτηδες ἔριχναν μὲ σκληρότητα στὶς τάφρους τοὺς ἀσθενέστερους ἀντὶ γιὰ κλαδιὰ καὶ χώμα».

Ἄλλοτε, πάλι, ἀνοίγουν λαγούμια, ὥστε εἴτε τὰ τείχη νὰ ὑπονομεύσουν εἴτε δι' αὐτῆς τῆς ὁδοῦ νὰ εἰσέλθουν. Οἱ πολιορκημένοι ἀμύνονται μὲ τὴ χρῆση τοῦ ὕγρου πυρός.

Παράλληλα οἱ Ὀθωμανοὶ πλησιάζουν στὰ τείχη μὲ πολιορκητικὲς μηχανὲς καὶ

σκάλες. Καταφέρνουν μὲ κανονιὲς νὰ διαρρήξουν τὸ ἐξωτερικὸ τεῖχος, γκρεμίζοντας τὸν πύργο στὴν πύλη τοῦ Ἁγίου Ρωμανοῦ.

Οἱ Βυζαντινοὶ ἐπισκευάζουν, ὅσο ἦταν δυνατόν, τὰ τεῖχη, ἀνοίγουν νέα τάφρο ἀπὸ μέσα, τέλος ἀνοίγουν τὴν Κερκόπορτα:

«Κάποιοι γέροντες γνώριζαν ἓνα κρυφό, ἡμιπύργειο παραπόρτι, κλεισμένο ἀπὸ πολλὰ χρόνια, πρὸς τὰ νότια τοῦ παλατιοῦ. Τὸ ἀνέφεραν στὸν βασιλιά, καὶ μὲ τὴ διαταγὴ του ἀνοίχθηκε, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὰ τεῖχη καὶ νὰ μάχονται μὲ τοὺς Τούρκους στὴν ἐξωτερικὴ τάφρο καλυπτόμενοι ἀπὸ τὰ γερά τεῖχη. Τὸ ὄνομα τῆς κρυφῆς ἐκείνης πύλης ἐκαλεῖτο Κερκόπορτα».

Ὁ δὲ τύραννος, ἡμέρα Κυριακὴ τῶν Ἀγίων Πάντων, 27 Μαΐου, ἄρχισε καθολικὴ ἐπίθεση. Καὶ οὔτε τὴ νύχτα δὲν ἔδωσε ἀνάπαυλα στοὺς Ρωμαίους. Καὶ μὲ τὸ ξημέρωμα ἄρχισε ξανὰ μάχη, ὡς τὸ μεσημέρι. Μετὰ διαμοίρασε τὸν στρατὸ καὶ τὰ πλοῖα του σὲ ὅλο τὸ μῆκος τῶν τευχῶν.

Ὁ βασιλιάς ἀπευθύνει πρὸς τοὺς ἄρχοντες, τοὺς στρατιῶτες καὶ τὸν λαὸ κατὰ τὶς τελευταῖες ὥρες τῆς πολιορκίας τὴν ὕστατη ἐνθάρρυνση.

Μὲ τὴ δύση τοῦ ἡλίου τὴ Δευτέρα, 28 Μαΐου, τὸ βράδυ, ξαναῆλθε τὸ σύνθημα τῆς μάχης, καὶ ὁ ἴδιος ὁ τύραννος ἔφιππος καὶ ἡ παράταξί του μεγάλη σφόδρα: μπροστὰ στὰ μισογκρεμισμένα τεῖχη μάχονταν τὰ πιὸ ἔμπιστα παλληκάρια του, πάνω ἀπὸ δέκα χιλιάδες. Πιο πίσω καὶ στὰ πλάγια ἰππότες ὑπὲρ τὶς 100 χιλιάδες, στὰ νότια ἄλλες ἑκατὸ καὶ πλέον, καὶ μέχρι τὸ ὕψος τοῦ παλατιοῦ ἄλλες πενήντα χιλιάδες, καὶ στὰ πλοῖα ἀναρίθμητοι.

Οἱ δὲ ἐντὸς διαμοιράσθηκαν κι αὐτοί, ὁ μὲν βασιλιάς μὲ τὸν Ἰουστινιάνη ἔξω στὴν τάφρο, μὲ Λατίνους καὶ Ρωμαίους τὸ πολὺ 3.000· ὁ μέγας δούκας στὴ Βασιλικὴ Πύλη μὲ πεντακοσίους, στὰ πρὸς τὴν θάλασσα τεῖχη τσαγγαράτοροι καὶ τοξότες λίγο περισσότεροι ἀπὸ πεντακόσιοι· στὸ ὑπόλοιπο μῆκος τῶν τευχῶν, σὲ κάθε προμαχώνα... ἓνας, ἢ τοξότης ἢ πετροβολιστής. Κι ὅλη τὴ νύχτα δὲν κοιμήθηκε κανένας τους.

Οἱ Τοῦρκοι ἀγωνίζονταν νὰ πλησιάσουν τὰ τεῖχη μὲ ἀναρίθμητες κλίμακες. Ἀλλὰ δὲν τὰ κατάφερναν, γιὰτὶ δέχονταν ἀπὸ ψηλὰ πέτρες. Ὁ τύραννος πίσω τους μὲ σιδερένιο ραβδί στὸ χέρι, πότε τοὺς κολάκευε καὶ πότε τοὺς ἀπειλοῦσε.

Οἱ δὲ τῆς πόλεως ἀντεμάχοντο ἀνδρείως, ὅσον ἡ δύναμις. Στὰ αὐτιά ὅλων ἤκοῦσαν ἀκόμη τὰ ψυχωμένα λόγια τοῦ βασιλιά: «πολεμήστε γιὰ τὴν πίστη, γιὰ τὴν πατρίδα, γιὰ τὸ ταπεινωμένο σκῆπτρο, γιὰ τοὺς οἰκογενεῖς σας». Ἦσαν δὲ ἀντιπολεμοῦντες Τοῦρκοι εἴκοσι πρὸς ἓνα Ῥωμαῖον.

Ἐνῶ ὅμως οἱ Ῥωμαῖοι εἶχαν δώσει ὅλες τους τὶς δυνάμεις, προκειμένου νὰ μὴν ἀφήσουν τοὺς Τούρκους νὰ εἰσέλθουν διὰ τῶν καταπεσόντων τευχῶν, παραχώρησε ὁ Θεὸς καὶ μῆκαν κάποιοι ἀπὸ ἄλλη δίοδο, χωρὶς νὰ γίνουν ἀντιληπτοί. Βρῆκαν, δηλαδή, τὴν Κερκόπορτα ἀνοιχτὴ κι ἀνέβηκαν πάνω στὰ τεῖχη, βγάζοντας φωτιές, σκοτώνοντας ὅποιους συνάντησαν στὸ διάβα τους, καὶ ἄρχισαν νὰ βάλλουν κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἀκροβολιστῶν.

Καὶ ἦταν τὸ θέαμα φρικτόν. Οἱ Ῥωμαῖοι καὶ Λατίνοι, ποὺ ἀντιστέκονταν στοὺς ἀπὲξω, ἄλλοι σκοτώθηκαν ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ τοὺς χτυποῦσαν ἀπὸ πίσω, ἄλλοι

κλείνοντας τὰ μάτια ἔπεφταν μόνοι τους ἀπὸ τὰ τείχη καὶ ἔβρισκαν φρικτὸ τέλος. Οἱ δὲ Τοῦρκοι ἔστηναν πιά τις κλίμακες ἀνεμπόδιστα καὶ ἀνέβαιναν σὰν ἀετοὶ πετώμενοι.

Ὅσοι Ρωμαῖοι ἦταν κοντὰ στὸν βασιλιᾷ στὴν ἀρχὴ δὲν ἀντιλήφθηκαν τί εἶχε γίνεи, καθὼς ἦταν μακριὰ ἀπὸ τὸ σημεῖο ποῦ εἶχε γίνεи ἡ εἴσοδος τῶν Τούρκων, καὶ ἄλλωστε, ἦταν ἀφοσιωμένοι στὴν ἀντίσταση κατὰ τῶν ἀπέξω. Ξαφνικὰ νιώθουν νὰ τοὺς χτυποῦν πισώπλατα βέλη ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ τείχη. Γυρίζουν καὶ βλέπουν Τούρκους, καὶ τράπησαν σὲ φυγὴ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ. Καὶ μὴ μπορώντας νὰ περάσουν ὅλοι μαζί ἀπὸ τὴν πύλη, πάνω στὸν πανικὸ ποδοπάτησαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Τότε ὅλη ἡ ἐχθρικὴ παράταξη μὲ μιὰ φωνὴ ὄρμησαν μέσα, καταπατώντας καὶ κατασφάζοντας τοὺς δυστυχεῖς.

Ὁ βασιλιᾷς ἀπελπισμένος, βαστώντας σπαθὶ καὶ ἀσπίδα εἶπε λόγο ἀξιολύπητο: «δὲν ὑπάρχει κάποιος χριστιανὸς νὰ μοῦ πάρει τὸ κεφάλι;». Πατὶ εἶχε ἀπομείνει ὁλομόναχος. Τότε ἕνας Τοῦρκος τὸν χτύπησε καταπρόσωπο, καὶ αὐτὸς ἀνταπέδωσε τὸ χτύπημα· ἄλλος ὅμως τοῦ κατάφερε καίριο πληγμὰ ἀπὸ πίσω, καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς δὲν κατάλαβαν, ὅτι ἦταν ὁ βασιλιᾷς, κι ἔτσι, τὸν θανάτωσαν σὰν κοινὸ στρατιώτη καὶ τὸν παράτησαν ἐκεῖ.

Ὁ Μωάμεθ ἀναζητεῖ ἀμέσως μετὰ τὴ θριαμβευτικὴ εἴσοδό του στὴν Πόλη καὶ

βρίσκει τὸ κεφάλι τοῦ Κωνσταντίνου καί, ἀφοῦ πείστηκε μὲ τὴ μαρτυρία τοῦ μεγάλου δούκα ὅτι ὄντως εἶναι αὐτό, τὸ κάρφωσε στὸν κίονα τοῦ Αὐγουσταίου καὶ τὸ ἄφησε ἐκεῖ μέχρι τὸ βράδυ. Μετὰ τὸ βαλσάμωσε καὶ τὸ ἔστειλε σὲ ὅλους τοὺς ἄρχοντες τῶν τουρκικῶν καὶ ἀραβικῶν φύλων ἐπιδεικνύοντάς τὸ ὡς σύμβολο τῆς νίκης του.

Ἦνυσται καὶ τετέλεσται, ὅσον ἡ ἡμετέρα δύναμις, τὸ μνημόσουνον.

Μνημόσουνο γιὰ τοὺς ἐπώνυμους ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνώνυμους μαχητές, πού, ἐνῶ ἤξεραν πὼς «στὸ τέλος οἱ Μῆδοι θὰ διανοῦν» παρέμειναν νὰ φυλάγουν Θερμοπύλες, αἰσθανόμενοι τὸ χρέος ποῦ κουβαλοῦσαν.

Τὰ σχήματα ἐξουσίας, τὰ πολιτεύματα, τὰ σύνορα τῶν Κρατῶν θὰ συνεχίσουν νὰ μεταβάλλονται ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ, ἴσως μέχρι τὴ συντέλεια τοῦ κόσμου. Αὐτὸ τὸ γνώριζαν καὶ οἱ ὑπερασπιστὲς τῆς Βασιλεῦσας, ἀλλὰ ἐπίσης γνώριζαν καὶ ὅτι: ἡμῶν τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανῷ ὑπάρχει. Αὐτὸ εἶχαν καὶ ἐκεῖνοι ὡς ἰδανικὸ, γι' αὐτὸ καὶ δὲν ὑπολόγιζαν οὔτε τοὺς συσχετισμοὺς τῶν δυνάμεων, οὔτε τοὺς Ἐφιάλτες, οὔτε τὶς Κερκόπορτες, οὔτε τὶς πιθανότητες ποὺ τόσο συχνὰ στὴν Ἱστορία ἦταν ἐναντίον τους. Αὐτὸ τὸ ἰδανικὸ ἂς κρατήσουμε καὶ ἐμεῖς ἀνεξίτηλο στὴν ψυχὴ μας. Τὸ ὀφείλουμε σ' ἐκεῖνους.

Ἄς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη τους.

Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις

Ἑπιμέλεια: Ἱεροδιάκονος Ἰάκωβος Μαλακούδης

Πνευματικὴ κίνηση Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 2021

Γ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑ ΘΕΟΤΟΚΟ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τῆς Γ΄ Στάσεως τῶν Χαιρετισμῶν πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο στὸν Ἱερὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ροδίτη.

Γ΄ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ)

Ὁ Ποιμενάρχης μας κ. Παντελεήμων ἱερούργησε καὶ ἐκήρυξε τὸν Θεῖο Λόγο στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Νικολάου Ἰάσμου.

Γ΄ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Ὁ Μητροπολίτης μας χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ Γ΄ Κατανυκτικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς. Κύριος ὁμιλητὴς ὀρίστηκε ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου, ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Οἰκουμένιος Μαρκόπουλος.

Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑ ΘΕΟΤΟΚΟ

Ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τῆς Δ΄ Στάσεως τῶν Χαιρετισμῶν πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας καὶ στὴν Σχολὴ Δοκίμων Ἀστυφυλάκων Κομοτηνῆς.

Δ΄ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Ὁ Ποιμενάρχης μας ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίας Βαρβάρας Κομοτηνῆς, ὅπου καὶ ἐτέλεσε τὸ μνημόσυνο τῶν θυμάτων τοῦ Ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Νεοτούρκων. Ἀμέσως μετὰ, μετέβη στὸ Ὁχυρὸ τῆς Νυμφαίας, ὅπου καὶ ἐτέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέηση ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν πεσόντων κατὰ τὴν μάχη τῶν Ὁχυρῶν.

Δ΄ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Ὁ Μητροπολίτης μας κ. Παντελεήμων χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ Δ΄ Κατανυκτικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν Ἱερὸ Ναὸ

τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς. Κύριος ὁμιλητὴς ὀρίστηκε ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου, ὁ πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Παπαβέργος.

Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΥΜΝΟΥ

Ὁ Μητροπολίτης μας χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Τρύφωνος Κομοτηνῆς, ὅπου καὶ βρίσκεται ἡ Πανίερη Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ἐλευθερώτριας.

Ε΄ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Ὁ Μητροπολίτης μας χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ Ε΄ Κατανυκτικοῦ

Ἐσπερινοῦ στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς. Κύριος ὁμιλητὴς ὀρίστηκε ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου, ὁ πρωτοπρεσβύτερος π. Σταῦρος Κολιούσης.

Η ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ

Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάδα ἡ Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου μας κλείνει μὲ τὴν Λαμπρὴ καὶ Σωτήρια Ἀνάστασή Του κατὰ τὴν Κυριακὴ τοῦ Πάσχα. Τὸ πρῶτῃ τῆς Κυριακῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων τέλεσε τὴν πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς. Ἀκολούθως, τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας χοροστάτησε στὴν Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου στὸν Ἱερὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μαρώνειας (Ὁρθρος Μ. Δευτέρας). Τὴν Μεγάλῃ Δευτέρα τὸ ἀπόγευμα χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου (Ὁρθρος Μ. Τρίτης) στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, τῆς Ἀρχιερατικῆς Περιφερείας Σαππῶν. Τὸ ἀπόγευμα τῆς Μεγάλῃς Τρίτης χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου (Ὁρθρος Μ. Τετάρτης) στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Νικολάου, τῆς Ἀρχιερατικῆς Περιφερείας Ἰάσμου. Τὸ ἀπόγευμα τῆς Μεγάλῃς Τετάρτης χοροστάτησε κατὰ

τὴν Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου (Ὁρθρος Μ. Πέμπτης), στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Στυλιανοῦ Κομοτηνῆς.

Τὸ πρῶτῃ τῆς Μεγάλῃς Πέμπτης χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἐσπερινοῦ καὶ προεξῆρχε τῆς Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίας Βαρβάρας Κομοτηνῆς. Τὸ ἀπόγευμα τῆς Μεγάλῃς Πέμπτης, ὁ Σεβασμιώτατος κ. Παντελεήμων χοροστάτησε στὴν Ἀκολουθία τῶν Ἀχράντων Παθῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς. Τὸ πρῶτῃ τῆς Μεγάλῃς Παρασκευῆς χοροστάτησε στὴν Ἀκολουθία τῶν Μεγάλων Ὁρῶν-Ἀποκαθήλωσης στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Γεωργίου Κομοτηνῆς.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, τὴν κορύφωση τοῦ Θείου Δράματος, μέσα σὲ κλίμα βαθειᾶς κατάνυξης, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθοῦ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου (τοῦ Ἑπιταφίου Θρήνου), στὸν Ἱερὸ Καθεδρικό Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς καὶ προέστη τῆς λιτανεύσεως τοῦ Ἱεροῦ Ἑπιταφίου. Νωρὶς τὸ ἀπόγευμα, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης προεξῆρχε τῆς λιτανεύσεως τοῦ Ἱεροῦ Ἑπιταφίου στὸ Δημοτικὸ Κοιμητήριο Κομοτηνῆς καὶ ἀνέπεμψε ἐπιμνημόσυνη δέηση ὑπὲρ ἀναπαύσεως πάντων τῶν κεκοιμημένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν.

Τὸ πρωὶ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, προεξῆρχε τῆς Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας «τῆς Πρώτης Ἀναστάσεως», στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Τρύφωνος Κομοτηνῆς. Τὸ ἀπόγευμα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου τέλεσε τὴν ἀκολουθία τῆς Ἀναστάσεως στὸν Κοιμητηριακὸ Ναὸ Ζωοδόχου Πηγῆς. Ἀκολουθῶς, μετέβη στὸν Ἱερὸ Καθεδρικό Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, ὅπου χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τῆς Παννυχίδος. Προεξῆρχε στὴν Ἀναστάσιμη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία.

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Τὸ πρωὶ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα, μέσα σὲ κλίμα Ἀναστάσιμης χαρᾶς, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων, χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ἀγάπης στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς.

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Μέσα στὴν Ἀναστάσιμη αὐτὴ περίοδο τοῦ Πάσχα, ἐορτάστηκε μὲ κάθε μεγαλοπρέπεια καὶ λαμπρότητα ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν Ἱερὸ Ναὸ

Ἀγίου Γεωργίου Ἀμβροσίας καὶ τὸ πρωὶ τῆς κυριώνυμης ἡμέρας, προεξῆρχε τῆς Πανηγυρικῆς Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Γεωργίου Κομοτηνῆς, ὅπου καὶ ἐτέλεσε τὴν εἰς Πρεσβύτερον Χειροτονία τοῦ Διακόνου Γεωργίου Βαρτζίδου.

ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΝΕΟΦΑΝΩΝ ΑΓΙΩΝ ΡΑΦΑΗΛ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΣ

Ὁ Ποιμενάρχης μας κ. Παντελεήμων χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸ πανηγυρίζον Ἱερὸν Παρεκκλήσιον Ἀγίων Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης Ξυλαγανῆς. Τὸ πρωὶ τῆς κυριώνυμης ἡμέρας, ἱερούργησε στὸ πανηγυρίζον Ἱερὸ Παρεκκλήσιον Ἀγίων Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης Πολυάνθου.

ΑΝΑΚΟΜΙΔΗ ΙΕΡΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

Ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸ πανηγυρίζον Ἱερὸν Παρεκκλήσιον Ἀγίου Ἀθανασίου Κοσμίου. Τὸ πρωί, ἱερούργησε στὸν πανηγυρίζον Ἱερὸν Παρεκκλήσιον Ἀγίου Ἀθανασίου Στρώμης.

ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

Τὴν παραμονὴ τῆς Θεομητορικῆς Ἑορτῆς, Πέμπτη τῆς Διακαινησίμου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ἑορτῆς στὸ παρεκκλήσιον Ζωοδόχου Πηγῆς Μέστης. Τὸ πρωὶ ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Κοιμητηριακὸ Ναὸ Ζωοδόχου Πηγῆς Κομοτηνῆς.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

Τὴν Κυριακὴ τοῦ Ἀντίπασχα, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθροῦ καὶ προεξῆρχε στὴν Ἀναστάσιμη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στὸ Ἱερὸν Παρεκκλήσιον Ἀγίας Εἰρήνης Ἀσκητῶν.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΑΣΧΑ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Παντελεήμων ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, ὅπου καὶ ἐκήρυξε τὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ 5^{ου} Γενικοῦ Ἱερατικοῦ Συνεδρίου, προστάτης τοῦ ὁποίου ἀνακηρύχθηκε ὁ Ἅγιος Κύριλλος ὁ Ἀνδριανουπολίτης. Ἀκόμη, τέλεσε τὸ μνημόσυνο ὑπὲρ ἀναπαύσεως πάντων τῶν Ἀρχιερατευσάντων, Ἱερατευσάντων

καὶ Διακονησάντων εἰς τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη. Κύριος ὁμιλητὴς τοῦ φετινοῦ Γενικοῦ Ἱερατικοῦ Συνεδρίου ὀρίστηκε ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος π. Δημήτριος Βασιλειάδης, Γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Της Θεοτόκου Κομοτηνῆς.

ΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Μὲ λαμπρότητα καὶ μεγαλοπρέπεια, μὲ τὸν κατάλληλο πανηγυρικὸ παλμὸ καὶ μὲ τὴν δέουσα ἐκκλησιαστικὴ τάξη, ἐορτάσθησαν τὰ 101 χρόνια τῆς Ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως τῆς Κομοτηνῆς, μὲ τὴν συμμετοχὴ τῶν Ἀρχόντων, τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Χριστεπνύμου Λαοῦ. Τὸ ἀπόγευμα τῆς παραμονῆς τῶν Ἐλευθερίων, πρὶν ἀπὸ τὴν τέλεση τοῦ Μεγάλου Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων, πλαισιούμενος ἀπὸ τοὺς προσκληθέντες καὶ συνπανηγυρίζοντες Μητροπολίτες Ἑάνθης καὶ

Περιθεωρίου κ. Παντελεήμονος καὶ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἱερωνύμου, καθὼς καὶ ἀπὸ τοὺς Τοπικοὺς Ἀρχοντες, τὸν Ἱερὸ Κλῆρο καὶ τὸν πιστὸ Λαό, ὑποδέχτηκε τὴν Σεπτῇ καὶ Θαυματουργικὴ Εἰκόνα τῆς Παναγίας Φανερωμένης, ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ Βαθυρρύακος, στὸν προαύλιο χώρῳ τοῦ Ἱεροῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς. Ἀμέσως, τελέστηκε ὁ Μεγάλος Πανηγυρικὸς Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἱερωνύμου, ὁ ὁποῖος κήρυξε καὶ τὸν Θεῖο Λόγο.

Τὸ πρωὶ τῆς κυριώνυμης ἡμέρας, τελέστηκε Πανηγυρικὸ Ἀρχιερατικὸ Συλλείτουργο, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου κ. Παντελεήμονος καὶ συνιερουργούντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Καλαβρυτίων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἱερωνύμου καὶ τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχη κ. Παντελεήμονος. Ἐν συνεχείᾳ, τελέστηκε ἡ Ἐπίσημη Δοξολογία γιὰ τὴν συμπλήρωση τῶν 101 χρόνων ἀπὸ τὴν Ἀπελευθέρωση τῆς Θράκης, προεξάρχοντος τοῦ Μητροπολίτου Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονος. Ἐπιμνημόσυνη δέηση καὶ κατάθεση στεφάνων τελέστηκε στὸ Ἡρώων τῆς Πόλεως.

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΗ ΔΕΗΣΗ ΥΠΕΡ ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Ὁ Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων προέστη τοῦ τρισαγίου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν κατὰ τὴν Γενοκτονία τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Μητροπολίτου Τραπεζοῦντος Χρυσάνθου, ἔναντι τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς.

ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΣΕΠΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΚΑΙ ΙΣΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Παντελεήμων χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Σαππῶν. Τὸ πρῶτὶ ἱερούργησε στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Διαλαμπῆς.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ

Ὁ Σεπτὸς μας Ποιμενάρχης κ. Παντελεήμων ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Παραδημῆς. Ἀμέσως μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας μετέβη στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, ὅπου καὶ προέστη τῆς ἐπιμνημοσύνου δεήσεως ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν κατὰ τὴν Γενοκτονία τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, μὲ τὴν παρουσία τῶν Ἀρχόντων, τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Χριστεπώνυμου Λαοῦ.

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΗ ΔΕΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΔΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

Ὁ Μητροπολίτης μας κ. Παντελεήμων προέστη τῆς ἐπιμνημοσύνου δεήσεως τοῦ τελευταίου Βυζαντινοῦ Αὐτο-

κράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐνδόξων ὑπερασπιστῶν καὶ γενναίων ἀγωνιστῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐπὶ τῇ ἐπετείᾳ τῆς Ἀλώσεως τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ

Ὁ Μητροπολίτης μας ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Γεωργίου Ἀρίσβης. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας, ἀπένειμε τὸ ὀφίκιο τοῦ οἰκονόμου στὸν ἐφημέριο τῆς ἐνορίας π. Παναγιώτη Πεχλιβάνη.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίου Μαξίμου Κauso-καλύβη μετέβη ὁ Σεπτὸς Ποιμενάρχης μας κ. Παντελεήμων γιὰ νὰ χοροστατήσει κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἀναστάσιμου Ὁρθρου καὶ νὰ προεξάρχει τῆς Πανηγυρικῆς Ἀναστάσιμης Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας στὴν Ἑορτὴ τῆς Ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα. Ἀκόμῃ, τέλεσε τὴν κουρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου νέου Στυλιανοῦ Βασιλείου, στὸν ὁποῖο δόθηκε τὸ ὄνομα Ἀρσένιος.

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Ὁ Ποιμενάρχης μας κ. Παντελεήμων προεξήρχε τῆς ἀπογευματινῆς Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας στὸν Ἱερὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, πρὸς ἐνίσχυση καὶ ἐνδυνάμωση τῶν διαγωνισθησομένων μαθητῶν εἰς τὰς Πανελληνίους Ἐξετάσεις.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωनीας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων, παραμονὴ τῆς Δεσποτικῆς Ἑορτῆς, χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ πανηγυρικοῦ ἑσπερινοῦ στὸ ἱερὸ παρεκκλήσιο Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος Φωλέας (Πλατανάκια). Ἀνήμερα τὸ πρωὶ τῆς ἑορτῆς, ἱερούργησε στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος Ἀετοκορυφῆς.

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΘΩΝΙΤΟΥ

Ὁ Σεβασμιώτατος προεξήρχε τῆς Πανηγυρικῆς Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας στὸ ἑορτάζον καὶ περικαλλὲς Παρεκκλή-

σιο τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς Ἡμῶν Πέτρου τοῦ Ἀθωνίτου, ποὺ βρίσκεται στὴν καρδιά τοῦ βουνοῦ στὸ Παππίκιο Ὅρος, στὴν περιοχή τῆς Κερασιᾶς.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ 318 ΘΕΟΦΟΡΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΤΗΣ Α΄ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ὁ ποιμενάρχης μας χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου καὶ προεξήρχε τῆς Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας στὸν Ἱερὸ Καθεδρικό Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, ὅπου καὶ ἐτέλεσε τὴν εἰς Διάκονον Χειροτονία τοῦ μοναχοῦ Ἀρσενίου, ἀδελφοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Μαξίμου Κausοκαλύβη.

ΤΟ ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

Ὁ Μητροπολίτης μας χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Πεντηκοστῆς στὴν Ἱερὰ Μονὴ Παναγίας Φανερωμένης Βαθυρρύακος. Τὸ πρωὶ τοῦ Ψυχোসαββάτου, πρὸ τῆς Δεσποτικῆς Ἑορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς, ἱερούργησε

στὸν Κοιμητηριακὸ Ἱερὸ Ναὸ Ζωοδόχου Πηγῆς Κομοτηνῆς. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς Θείας Λειτουργίας, τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέηση ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν, πάντων τῶν κεκοιμημένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

Μὲ λαμπρότητα καὶ ἱεροπρέπεια ἐορτάστηκε ἡ Δεσποτικὴ Ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς, ὅπου καὶ ἐκήρυξε τὸν Θεῖο Λόγο.

Ἀνήμερα, στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας, χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου καὶ ἐν συνεχείᾳ, προεξῆρχε στὴν Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία πλαισιούμενος ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς διακόνους τῆς Μητροπόλεως.

Ἀκολούθως, προέστη στὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ ἀνέγνωσε κατὰ τὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας, τὶς Εὐχὲς τῆς Γονυκλισίας.

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίας Τριάδος Πρωτάτου. Τὴν Δευτέρα μετὰ τὴν Ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς, ὁ Σεπτὸς Ποιμενάρχης μας κ. Παντελεήμων ἱερούργησε στὸν Πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίας Τριάδος Μεσσοῦνης.

ΕΟΡΤΗ ΓΕΝΕΘΛΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙΟΥ

Ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν ἐορτάζοντα Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἀγίου Εὐγενίου Ρωμανίας (Παραλία Πετρωτῶν).

